

Uj igazgató-tanácsot választottak a hisztadruti vállalatok élére

A Hisztadrut ügyvezetőségének tegnapi ülése

Tel Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Hisztadrut központi vezetősége tegnap megválasztotta a szövetségi gazdasági szektor új 57 tagú igazgató tanácsát, amely össze fogja hangolni a gazdasági vállalatok szétágozó tevékenységét. Az 57 tagú igazgatóságon kívül 17 póttagot is választottak. Az igazgatóságban helyet foglalnak az összes hisztadruti nagyvállalatok igazgatói, a szakszervezetek és a kollektív mezőgazdasági szektor képviselői is. A tegnapi ülésen csak 50 rendes tag és 13

póttag nevet jelölték meg, mert a többiekre vonatkozóan még nincs meg a megállapodás a Mápáj és a Mápam között.

Az ülés elején M. Namir főtitkár a szervezett munkásság nevében örömeinek és meglepődésének adott kifejezést afölött, hogy Izrael és a Szovjetunió újra felvették a diplomáciai kapcsolatokat.

Namir ezalkalomból a Hisztadrut üdvözlését tolmácsolta a külügyminisztériumnak és annak a reményének adott kifejezést, hogy a barátság a két nép között szilárd lesz.

„Temelem, — mondotta Namir főtitkár — hogy végül is a Szovjetunióban és a népidemokráciákban élő zsidóság velünk együtt építheti majd az országot. Namir bejelentését a központi vezetőség egyhangúlag tudomásul vette.

Az amerikai munkásság delegációja

A központi vezetőség ülésén megjelent az amerikai CIO delegációja is, amely a szabad szakszervezetek stockholmi kongresszusán vett részt. A delegáció Amerikába való visszatérte előtt a Hisztadrut meghívására háromnapos látogatásra Izraelbe érkezett. A küldöttség élén James Cary a CIO alelnöke áll, aki fáradhatatlan munkásságot fejt ki Amerikában Izrael érdekében. Ugyancsak tagja a delegációnak Artur Goldberg, a CIO jogtanácsosa és az amerikai acélpipari munkások szakszervezetének legkiemelkedőbb egyénisége. A tavalyi nagy acélpipari vi-

szály idején Artur Goldberg élénk tevékenységet fejtett ki és többször kihallgatáson jelent meg az ügyben Truman elnöknel is.

A delegációt Namir főtitkár meleg szavakkal üdvözölte, majd James Cary alelnök válaszában csodálattal adott kifejezést az izraeli munkásság eredményei fölött. „Még többet és még lelkesebben fogunk küzdeni Izrael boldogulásáért, azután, amit saját szemünkkel láttunk” — mondotta James Cary.

Murray emlékmű Ejláttban

A delegáció még ma látogatást akart tenni Ejláttban is, ahol Philipp Murray, a CIO nemrég elhunyt elnökének emel a Hisztadrut reprezentatív emlékművet. Az úttal kapcsolatosan igen kellemetlen incidens történt, amennyiben az „Arkia” repülőársaság, amelynek gépén a delegáció Ejláttba készült repülni, az utolsó pillanatban bejelentette, hogy gépe elromlott és így a kirándulást le kell mondani. Namir főtitkár a gazdasági vállalatokkal kapcsolatos vita során több ízben megemlékezett az aggályát, hogy az „Arkia” társaság nem követett el minden lehetőt a delegációnak Ejláttba való szállítására, mert a Hisztadrut gazdasági vállalatok sok esetben az üzleti szempontokon kívül elhanyagolnak más nagyobbrendű szempontokat és érdekeket.

Namir szavai nagy feltűnést keltettek és általában szóbeszéd tárgyává váltak tegnap a Hisztadrutban.

Felavatták a Kaplan-kórházat

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától.) - A kormány, a Szochnut és a Hisztadrut amerikai gyűjtőakciójának 63 reprezentánsa, továbbá az amerikai szakszervezeti szövetség, a CIO öttagú dele-

gációjának jelenlétében felavatták tegnap a Rechovot melletti új 300-ágyas Kupát Cholim kórházat, amely Eliezer Káplán, volt miniszterelnök helyettes nevével viseli. Az avató-ünnepségen jelen voltak az összes negevi települések képviselői is.

J. Szerlin egészségügyi miniszter, aki a kormány jókívánásait tolmácsolta, kiemelte a Kupát Cholim egészségügyi fejlesztése terén, M. Namir, a Hisztadrut főtitkára a betegégyezőknek a szervezett munkásság életében betöltött szerepéről beszélt. Elizik Hemlin, az amerikai hisztadruti gyűjtőakció főtitkára bejelentette, hogy a gyűjtőakció 25 ezer dollárt ajánlott fel a kórház felszerelésének tökéletesítésére.

James Cary, az amerikai CIO elnökhelyettese elragadtatásának adott kifejezést az izraeli munkásság egészségügyi intézményei fölött és kiemelte Izrael szerepét a Közelkeleten, a civilizáció terjesztésében.

Az ünnepi beszédek sorát J. Sprinzák a Kneszet elnöke zárta be, aki régi emlékeket elevenített fel a Kupát Cholim megalakulásának idejéből.

A Kol Jiszráél zenekara és a Cadikov-munkáskörös koncertjei után a nagyszámú vendégcsere megtekintette az ultramodern új kórházat.

Búcsúzom...

Kimondhatatlan boldogsággal és Isten iránti alázatos hálával léptem közel egy évvel ezelőtt Izrael ősi földjére, Izrael új országába. Hálával, hogy életem alkonyán megadott még nekem, saját szememmel látni a nagy csodát, népem feltámadását, amint verejtékes munkájával újra felépíti hazáját, otthonát...

Most, hogy távozom, a szomorúságom kimondhatatlan; és felejthetetlenül és kitorolhatatlanul viszem magammal szívembe zárva mindazt, amit itt láttam, tapasztaltam és éreztem. Igaza van Amerika nagy írójának, Mayer Levnek, aki két évet gyötört kibucban töltött, hogy felkészüljön egy ereci filmtéma megírására, „The search” című (best-seller) könyvében, amikor Izrael országát a világ egyik legszebb pontjainak írja le.

Amikor most úgy érzem, hogy ez az egy év mindenért kárpótol, ami szomorúság, baj, életem keresztülért — köszönetet szeretnék mondani mindazon testvéreknek, akiket megismertem, akik itteni tartózkodásomat oly kellemessé tették.

Köszönöm a HOH-nak, amelynek szóragoztató és tanulságos előadásait minden héten olyan élvezettel hallgattam és amelynek nagy munkája arra kótelez, hogy Amerikában én is fokoztam segítő munkámat, az Izraelben élő magyarszarmazású zsidóság megsegítésére.

Isten áldása legyen továbbra is Izrael országán és népén, hogy csak öröm hallássék Cionból és boldogság Jeruzsálemből...

Fisher J. Salamon, Chicago, USA.

-SPORT-

A hétvégi sportesemények meglehetősen sokrétűek, változatosak. Jelenleg szemponyjából kétszázötven körül van a ma este 8.30 órakor kezdődő akadémia válogató verseny, amelynek színhelye a Gán Elna filmszínház helyisége Tel-Avivban. A verseny célja az, hogy a közlegő nemzetközi boxmérkőzésre Belgrád csapatát ellen a leg-erősebb együttes álljon ki. A válogatott csapatba a hadsereg, Hápoel, Makkabi és Betár legjobb versenyzői kívánnak bejutni és bizonyára étes közlelmek színe-lye lesz a filmszínházban létesített ring.

A kosárlabda fronton a Makkabi sportközpont alsóbb osztályú bajnokságának döntő mérkőzéseit összpontosították Haifára. Holnap, szombaton 17 órakor a serdülők döntőmérkőzését játsszák a Makkabi pályán a Brit Makkabi Atid és a Makkabi Haifa csapatai. Ezt 18.30 órakor a Haifa-Tel-Aviv női bajnoki döntő követi és befejezősül a másodosztályú felnőtt férfi-bajnokság utolsó mérkőzéseit rendezik meg 19.30 órai kezdéssel a Makkabi Kirját Motzkin-Makkabi Rámát Gán között. Ugyancsak holnap ül el Natanján, a helyi Makkabi rendezésében a „Karmell”-kupa sorsa, amelyet serdülők kosárlabda csapatai rendeznek. De nem phennek a Hápoel játékosai sem; több ke-riület rendez helyi jellegű körmérkőzést, amelyek számos csapatot foglalkoztatnak.

A holnap induló tenisz csapatbajnoki verseny nem lesz — a jelenleg szerinti — sima lefolyású. Már az első játéknapon egyes csapatoknál bizonyos nehézségek mutatkoznak. A telavivi Tenisz Klub a nagy hőssére hivatkozva kérte kitűzött mérkőzésének elhalasztását és lehet, hogy a szövetség az egész első fordulót egy-két héttel későbbre tűzi ki.

Az úszók foglalkoztatásában a rechovoti verseny érdemel említést. „Aminadav” csapatversenyt rendez az ottani Makkabi, a helyi kerület ifjúsági és serdülő versenyek részére, amelynek az ad külföldi érdeket, hogy már 12 éven aluli gyermekeket is startoloz az-oltt mellőzésekben 25 méteres távra. Célszerű volna ezeknek az ifjaknak a foglalkoztatása a többi úszásnemben is. Kár ahhoz az el-avult és elévült módszerhez ragaszkodni, hogy a kezdők mellő-zésáára oktatták. Már évtizeddel ezelőtt elterjedt ettől a nehézkes, ódi oktatómódtól és a legtöbb országban praktikusabb formát, a gyorsítást tanítják kezdetben is. De a határozás elajátítását is észlelő kisgyermekkorban megke-zdés — a 12-14 éves fiúk ré-szére már szűben az úszásnemek-ben is kitar verseny.

Néhány röplabdás és atlétikai verseny is sorompóba szolgált ezen sportágaknak a hívet a hétvégi sportműsor keretében.

A bruxellesi vívó világbajnokság A nők törzscsapat bajnokságának végső sorrendje így alakult:

1. Magyarország.
2. Franciaország.
3. Olaszország.
4. Hollandia.

A férfiak egyéni törzsbajnokságában a magyar Tilly a negye-dik helyre került.

A párbajtőr csapatbajnokságban 17 nemzet indított csapatot. A né-gyven döntőben a végső sorrend így alakult: 1. Olaszország, 2. Fran-ciaország, 3. Svájc, 4. Svédország.

A csapatbajnokság után az egyé-ni párbajtőr bajnokság külföldi kezdődtek; húsz ország 88 ver-senyzője vesz ebben a verseny-számbar részt. Ma kerül sorra a nők egyéni törvívó bajnoksága és holnap, holnapután a verseny be-fejező számal: a kardcsapat- és egyéni bajnokság. A verseny be-fejező számai a magyarok nagy sikerét ígéri.

Nyáriszerű új gerelydob rekordot ért el Kuznyecov szovjet atléta. A Szovjetunió pártatlan erőfeszítést fejt ki, hogy sportolót a világ ranglista élén szerepeljenek. Ebben a törekvésben sikeresen halad V. Kuznyecov, a kitűnő gerely-dobó, aki Helsinkiben 70.37 mé-teres dobással hívta fel magára a figyelmet. Ez a teljesítménye a hivatali helyet biztosította szá-mára. V. Kuznyecov azóta nagy-tyót halad előre sportágában és többször javította meg a szovjet rekordot. Legutóbb Moszkvában 76.59 méter ért el és ezzel az eredményével az évi világrang-lista első helyére került.

HAIFAI UTMUTATO

Ételben-italban TISZTASÁGBAN KISZOLGALASBAN Haifán a TALPIOT-étterem vezet. HERZL 61

OCCASION LOUVRE LOMBARD HAIFA HERZL UTCA 24
VESZ ES ELAD: kristályt, porcelánt, ké-
pet, szőnyeget, ékszer-t.
TELEFON: 2069.
PÉNZT KÖLCSÖNÖZ: aranyra, ezüstre, orillánstra
és egyéb értéktárgyakra.
(Bejárat az udvarról) (s.)

PÉNZT Aranyért, ezüstért és ékszerért HAIFA, HERZL 16
Lombard-House-Hadar
Pechnikum-epulettomb

PÉNZT FOLYÓSÍT MINDEN ÉRTEKRE, ELŐNYÖS FELTÉTELEKKEL.
LOMBARD, TALPIOT HAIFAN, HERZL 61
Vezetők: ERDŐS L. és STÖSSEL
Ékszerész (Kolozsvár) II. lépcső-
főlelelet

NŐI FODRASZ SZALON
megnagyobbított és újjalakított,
modern kozmetikája
MANDEL GABI VEZETÉSÉVEL
A hölgyközönség minden igényét kielégíti.
Arcápolás. — Szörtelenítés.
Epiláció.
HAIFA, Sapira 13.
Telefon: 2094.

TEXTIL SELYMEK TISZTASÁGBAN KENDŐK BUTORKRETONOK AZ UJONNAN MEGNYILT
DIZZA GRÜNBERGER HAIFA 52
ELIEZER és TSA HERZL

SZÖNYEG - mosást, javítást, portalanítást
MANDL, HAIFA, HOSPITAL 6. Egged mellett.

Készpénzt ad azonnal
LOMBARD HÁMERKAZ, HAIFA, HERZL U. 51.
51. Herzl u. 51. I. em
minden értéktárgyra.

FIFI átvette Haifán a Hagiborim u. 49.
(Halisza, 0-autóbusz)
hölgyfodrasz szalont
Tartóshullám. Hajfestés.

Kiadó
1) 3 szobás lakás Gav Jam, 2800 font, 2 1/2 év bére benne
2) 3 szobás luxus-lakás Bat Galim végén 3.300-ért;
3) 2 helyiség Shapira ut-cán irodának, raktár-nak, 1600-ért.
Felvilágosítás: Noám ká-véház, Haifa Jeruzsálem-utca. D. e. 11-12 d. u. 5-6 között.

MINDEN IDOK LEGSZENZACIONASABB FILMJE... VISSZATERT
DAVID O. SELZNIK
BEMUTATJA:
Szerzők: LAURENCE OLIVIER JOAN FONTAINE GEORGE SANDERS
Daphne Du Maurier világhírű regénye nyomán.
Forgalomba hozza: SELZNIK terjesztő vállalat
Bemutatja július 25-től, szombattól, az IZRAELI TERJESZTŐ: MARCO MESSERI & SONS
„ARMON”-MOZI, Haifa

Haifai mozik műsora:
ARMON (telefon: 4848)
REBECCA (A Manderley-ház asszonya)
Laurence Olivier, Joan Fontaine, George Sanders
EN-DOR Tel.: 3421
HOSSZANTARTO SZERELEM Laila Mourad, Arab film, román fordítás
Abdel Wahab
ORION: LADY POSSESSED — James Mason, J. Havoc
Nappal: Abbott & Costello (2-ik hét)
GAL-OR Vasárnap, nétfő ESCAPE
Rex Harrison, Peggy Cummings
Kedd, szerda, csütörtök ROAD HOUSE
Cornel Wilde, Richard Widmark
HADAR Tel. 2509 AZ ENEKLŐ REVOLVER Von Mauro
ORAH Tel.: 4017 (Leghűtés)
HERE COMES THE GROOM
Bing Crosby, Jane Wyman
ACMON Tel. 3003 Mr. DENNING BSAKRA MEGY
John Mills, Phyllis Calvert
AMFITEATRUM Tel.: 4018
HOUSE ON TELEGRAPH HILL
Richard Basehart, Valentina Cortese

DAPHNAVAL jobban UTAZOL!!
DAPHNA
UTAZÁSI IRODA
HAIFA - JAFFA 54.43
TELEFON: 3093

Haifa és környéke közönségéhez!
A hosszú évek óta közismert modern házasságközvetítő
ALICE
mostantól HAIFAN fogad, az „Emek” szállodában, Nordau u., Chám u. 4. sarok.
(Telefon: 3941.)
Naponta d. e. 10-12, d. u. 4-9 között.

A. KOHN & LUBARSKY
Haifa, Herzl-u. 26 Tel. 4546
Vess es ciad képet, antikvizációt, bútor, szőnyeget, zongorát, porcelánt, kristályt, ezüstöt, ékszer-t, finom asztal- és yneműt, stb.

*Nyílt-tér
Végleges elintézés céljából kérem az összes hitelezőket a Gries ügyben, hogy e hó 27-én, délután 6-7 óra kö-zött jelenjenek meg Haifán, a Hechaluc u. 21. sz. alatti Amerikai Kertben.
Dávid Rinder, Haifa, Sikun Ironi I.

RÁDIÓ
PENTEK
6.30: Máj tovu, - 6.45: zenélő óra, 7: hírek, 7.15: hangfelmé-
zés, 7.30: hírek, 7.45: zene, 8.00: zenei műsor, 8.15: hírek, 8.30: zenei műsor, 8.45: hírek, 8.55: zenei műsor, 9.00: hírek, 9.15: zenei műsor, 9.30: hírek, 9.45: zenei műsor, 9.55: hírek, 10.00: zenei műsor, 10.15: hírek, 10.30: zenei műsor, 10.45: hírek, 10.55: zenei műsor, 11.00: hírek, 11.15: zenei műsor, 11.30: hírek, 11.45: zenei műsor, 11.55: hírek, 12.00: zenei műsor, 12.15: hírek, 12.30: zenei műsor, 12.45: hírek, 12.55: zenei műsor, 13.00: hírek, 13.15: zenei műsor, 13.30: hírek, 13.45: zenei műsor, 13.55: hírek, 14.00: zenei műsor, 14.15: hírek, 14.30: zenei műsor, 14.45: hírek, 14.55: zenei műsor, 15.00: hírek, 15.15: zenei műsor, 15.30: hírek, 15.45: zenei műsor, 15.55: hírek, 16.00: zenei műsor, 16.15: hírek, 16.30: zenei műsor, 16.45: hírek, 16.55: zenei műsor, 17.00: hírek, 17.15: zenei műsor, 17.30: hírek, 17.45: zenei műsor, 17.55: hírek, 18.00: zenei műsor, 18.15: hírek, 18.30: zenei műsor, 18.45: hírek, 18.55: zenei műsor, 19.00: hírek, 19.15: zenei műsor, 19.30: hírek, 19.45: zenei műsor, 19.55: hírek, 20.00: zenei műsor, 20.15: hírek, 20.30: zenei műsor, 20.45: hírek, 20.55: zenei műsor, 21.00: hírek, 21.15: zenei műsor, 21.30: hírek, 21.45: zenei műsor, 21.55: hírek, 22.00: zenei műsor, 22.15: hírek, 22.30: zenei műsor, 22.45: hírek, 22.55: zenei műsor, 23.00: hírek, 23.15: zenei műsor, 23.30: hírek, 23.45: zenei műsor, 23.55: hírek, 24.00: zenei műsor.

SZOMBAT
7.30: Adon olám és hangfelmé-
zés, 8.30: hírek, 8.40: izraeli ja-
lok, 9: reggeli hangverseny, 10:
zenélő társaság, 10.30: zenei
műsor, 10.45: hírek, 10.55: zenei
műsor, 11.00: hírek, 11.15: zenei
műsor, 11.30: hírek, 11.45: zenei
műsor, 11.55: hírek, 12.00: zenei
műsor, 12.15: hírek, 12.30: zenei
műsor, 12.45: hírek, 12.55: zenei
műsor, 13.00: hírek, 13.15: zenei
műsor, 13.30: hírek, 13.45: zenei
műsor, 13.55: hírek, 14.00: zenei
műsor, 14.15: hírek, 14.30: zenei
műsor, 14.45: hírek, 14.55: zenei
műsor, 15.00: hírek, 15.15: zenei
műsor, 15.30: hírek, 15.45: zenei
műsor, 15.55: hírek, 16.00: zenei
műsor, 16.15: hírek, 16.30: zenei
műsor, 16.45: hírek, 16.55: zenei
műsor, 17.00: hírek, 17.15: zenei
műsor, 17.30: hírek, 17.45: zenei
műsor, 17.55: hírek, 18.00: zenei
műsor, 18.15: hírek, 18.30: zenei
műsor, 18.45: hírek, 18.55: zenei
műsor, 19.00: hírek, 19.15: zenei
műsor, 19.30: hírek, 19.45: zenei
műsor, 19.55: hírek, 20.00: zenei
műsor, 20.15: hírek, 20.30: zenei
műsor, 20.45: hírek, 20.55: zenei
műsor, 21.00: hírek, 21.15: zenei
műsor, 21.30: hírek, 21.45: zenei
műsor, 21.55: hírek, 22.00: zenei
műsor, 22.15: hírek, 22.30: zenei
műsor, 22.45: hírek, 22.55: zenei
műsor, 23.00: hírek, 23.15: zenei
műsor, 23.30: hírek, 23.45: zenei
műsor, 23.55: hírek, 24.00: zenei
műsor.

Magyar-zsidó falu a határszélén

Írta: SAUBER-MIHÁJLOVICS SÁNDOR

Egy ugránsyira Tul Kárem városától terül el Beérótájim magyar település. Bár a falu lakói kivétel nélkül új olék, baromfiakat, szarvasmarhákat a legfinomabb zöldségtermelést táplálják. Mégis panaszkodnak. Eppen emiatt.

Mielőtt a magyar nyelvterületről származó gazdák három és fél évvel ezelőtt Beérótájimban letelepedtek, a Bét-Lid-tul-káremi országút utolsó zsidó telepe John Fischer, belga cionistavezér emlékére elnevezett Kfár Jona és a szomszédságában lévő Náchlát Hásuvim volt. Ezelőtt ezt a telepet Náchlát Hásubimnak nevezték, a héber „sub” (sochet ubodek) kezdetűt becaplikálva és így lett a Visszatérők-falvából Sakterfalva. Ezt a falut ugyanis az amerikai sakterek egyesülete saját pénzén alapította, hát azt akarták, hogy ennek a falu elnevezésében nyoma maradjon. Ez a nyom idővel, mint sok más, teljesen elmosódott. Náchlát Hásuvimtól keletre a földek évek óta embermagasságu gazok lepték el. Ma, az egész területet mint a zöld szőnyeggel borították volna le. A virágzó táj egyetlen zavaró momentuma a közeli Tul Kárem, amely arab kézben van.

Rántottsirke sármakkal garnirozva

A beérótájimlak megírtak, hogy nézzük szét náluk és írjam meg a látottakat. Azt akarták, tudja meg a nagyvilág is, hogyan élnek, küzdenek és fejlődnek a határszélén. A meghívást örömmel fogadtam el. Tudtuk, hogy ilyen helyen rántottsirke szerviroznak — sármakkal garnirozva. Ezt azonban előre beelkalkuláltuk. A rántottsirkeket mindenütt ára van. A városban képzésért kérnek érte, faluhelyen ezért meg kell hallgatni a nép panasztát. Panaszkodni pedig úgy tudnak, hogy a szerencsétlen Jób hozzájuk képest bohémlelkű táncoskomikus.

A határhoz való közelség általában sok bajt okoz és problémát teremt. Ez azonos helyzet az egész határ mentén, ahol új és régi telepések laknak. Beérótájimnak ráadásul külön problémái és bajai is vannak, amelyek már a telep születésekor kezdődtek.

Lakóház a patak medrében

A Szochnut ugyanis úgy intézkedett, hogy a falu határáról, egymástól 42 méteres távolságban építsék fel a telepések lakóházait. Az építési vállalkozó pontosan betartotta az utasítást, nem törődve a topográfiai viszonyokkal. Így történhetett meg, hogy egyes házakat a falut átszelő vádiba építették bele, úgyhogy télen a lakók az ajtón keresztül kapják a lakásukba a vizet és az ablakon keresztül kell onnan menekülniük.

Az építkezésnél figyelmeztették ugyan a vállalkozót az előreláthatóan elkövetendő bajokra, de ő ezzel mitsem törődött. Ő az utasítás szerint járt el és neki az volt a fontos, hogy a házak egymástól való távolsága ne legyen a megszabott 42 méternél se több, se kevesebb...

Ezek az apróságok nem zavarták a falu szorgalmas népét, akik ma munkateltetésben régi falvakkal versenyt és az összes telepük közül az ország zöldségtermelésének a harmadik helyére kerültek. De ezidén nincs sok közönsége.

Zöldségtermeléstől eltekintve marhákat

Néhány héttel ezelőtt felzúgult a közvélemény, amikor a sajtó útján tudomásunkra jutott, hogy Tel-Avivban

és Haifán néhány tonna paradicsomot a szemétre dobtak, mert a piac nem bírta felvenni és a gyáraknak nem volt módjukban feldolgozni őket. De ki látja a sok tonna ugorkát és egyéb zöldségféléket, amelyet a beérótájimi parasztek le se szednek. Ott hagyják rothadni a mezőn, mert tudják, hogy a Tnuva úgyse veszi át azokat. A Tnuva ugyanis hivatalosan megállapította, hogy az elsősztályu ugorka nem lehet 12 centiméternél hosszabb és átmérője nem lépheti át a három centit. Ennek a méretnek meg nem felelő ugorka pedig másodsztályu. De azt már egyáltalán nem veszik át. Így nem marad más hátra a beérótájimi földművesek számára, minthogy ugorka, paprika és paradicsomból készült vegyesfalatával etesék baromfi- és szarvasmarhaállományukat.

A beérótájimlak élő inventára még igen szegényes és a felhalmozott zöldségek csupán kis hányadát képesek elfogyasztani és így ott rothadnak úton-útfélen a gyönyörű zöldségfélék, melyet bármely városi háziasszony örömmel venne konyhájára.

— Látja kérem, erre dolgozunk mi, — mondja az egyik gazda és rámutat egy rakás rothadó ugorkára. — Látástól vakulásig dolgozunk kérem és nincs aki felvilágosítson bennünket, hogy olyasmit termeljünk, amit nem kell később szemétre dobni.

Ebben neki van igaza. Tervgazdálkodási tehetségünkkel nem nagyon dicsekedhetünk.

Rozsdásodnak a konzervgyár modern gépei

A falunak van ugyan saját modern berendezésű zöldségkonzervgyára és a jövőre szakértője, de a gépek ott rozsdásodnak. Nincs meg az indulási tőkék és nincs kitarításuk, hogy megvárják, míg a természet a konzervgyártól a pénzüket megkapják. Pedig összesen csak tízezer fontra volna szükség. Meg is kérdeztem, nem oldhatják-e meg az anyagi problémát úgy, hogy minden gazda legyen fel százfontos kölcsönt és akkor a gyárat üzembehozhatják. Erre felvilágosították, hogy a gazdák nagyrésze még abban a helyzetben sincs, hogy az államilag kiutalt élelmiszerreket a corchaniából kiváltssa. Honnan szerezzen ilyen szegény paraszt száz fontot? Tőkéstárs pedig nem akad, mert a tőkésnek nem hajlandók ilyen helyen nagyobb összegeket investálni. A tőke elsősorban biztonságot követel.

Se cső — se villany

A lakók a közbiztonság megjavítását kérik, de erre vonatkozólag egyelőre csak ígéretet kaptak. A villanyoszlopokat már felállították majdnem egy évvel ezelőtt, de áramuk még nincs, mert kiderült, hogy a Szochnut által számukra előirányozott évi költségvetés öntözési csövekre szól. De miután már felállították az oszlopokat, így az előirányozott pénzt elköltötték, ezért nem kaphatnak csöveket. Így maradtak ezidén villany nélkül és csövek nélkül...

A paraszt általában panaszkodni szokott, akár van eső, akár sűt a nap. Ha eső esik azon siránkozik, hogy termése a földben rothad meg, ha pedig a nap sűt, akkor attól fél, hogy mindene elég. Ennek ellenére majdnem évente lényeges változtatásokat vezetett lakásán és felirásit úgy háztartásbeli, mint mezőgazdasági berendezéseit. Ezért nem szabad tragikusan venni a parasztek sirárait. Ez valahogy a paraszti méstárság velejárója.

Még néhány szó az udvariasságról

Írta: JÁMBOR FERENC

Mostanában gyakran esik szó az Udvariasságról, vagy az udvariasságról, meg a gorbombaságról.

Es joggal. Avagy nem fontosabb-e talán nap-napi életünkben az udvariasság, mint a husosztás példál?

Hust egy héten legfeljebb, ha egyszer osztanak, viszont udvariasságot, vagy gorbombaságot minden pillanatban kap, vagy ad az ember a hogy csak egy másik emberrel találkozik.

Lám, erről a problémáról igazában nem újságíckint kellene írni, hanem tudományos értekezést. Megérné a kérdés, hogy szaktudósok foglalkozzanak vele: pszichológusok, szociológusok és etnografusok. M.C. közgazdászok is hozzájárulhatnak, hiszen van ennek a kérdésnek gazdasági oldala is. Ha valakit példál ok nélkül megsértenek reggel — mondjuk az autóbuzson — egész napi munkájának csökkent lesz az értéke. Ha néhány-szor gorbombák vele napközben, akár testi, akár szellemi munkát végez, feltétlenül silányabb dolog kerül ki a kezéből.

A kérdés, amelynek eldöntése nem újságíróra, hanem csak emberre vár: miért több nálunk az udvariasság, mint másutt?

A szó, hogy „udvariasság”, az udvarból ered. A királyi udvarokból, a hercegi udvarokból, meg a főpapi udvarokból. Nemcsak magyarul ered a szó a középkori nagy királyok meg kiskirályok udvartartásából, hanem minden más nyelven is. Az udvariasságot németül „Höflichkeit”-nak mondják, franciául „courtoisie”-nak. A nem urfiak udvaroltak a királynak, meg a királynőnek, vagyis illedelmesen viselkedtek. Az udvarokban ilyen formán kialakult túlzó és cikornyás illemlkodésekből származnak az emberi érintkezések mai kevésbé groteszk formái is, amik az emberek közti érintkezést elviselhetetvé, sőt olykor kellemessé is teszik. Nos, nálunk nem mindig kellemes a nap-napi elkerülhetetlen találkozás az autóbuzsofförrel, a hivatalnokkal, vagy a mákolletessel. S miért?

Vajjon a zsidó természeténél fogva udvariatlanabb volna, mint akármelyik másik nép, csak azért mert grófjaink, báróink és nemesseink nem éltek „udvarokban”? Avagy ennek az országának, Erec Jisráélnak, a földrajzi fekvéséhez tartozna hozzá az udvariatlanabb életforma?

Ez sem igaz, meg az sem. Sőt. Még csak az sem igaz, hogy őseink sohasem éltek volna „udvarokban”. Persze,

hogy éltek. És nemcsak Dávid meg Salamon királyok-nak az idején, hanem sokkal később is, Katolikus Ferdinánd és Izabella királynő udvarában, például Spanyolországban és amint később látni fogjuk, egész szépen el is tanultak egyet-mást a spanyol etikettből.

Es miért tartozna ennek az országnak a klímájához, vagy a földrajzi fekvéséhez az udvariasság?

Nincs ennek a klímához semmi köze. Ha mégis volna az udvariasságnak a tájékkal valami összefüggése, akkor most pont fordítva van a dolog. Eppen a pusztai ember a legudvariassabb és a legvallóerősebb, az arab síkföldön is. Senki olyan grandézával nem tud vendéget látni és ellátni, mint a pusztai, meg a sivatagi ember. Ha némelyek szentimentálisnak is találják a bibliai idézeteket, mégis csak jó idézni ebből a csodálatos könyvből, amely tele van kultúrhistóriai emlékekkel. Hogy fogadta például Abraham a sátra előtt az angyalokat, holott akkor még nem tudta róluik, hogy angyalok, hiszen úgy néztek ki, mint koszos, harmadosztályu turisták, akik valamilyen gyenge valutájú országból érkeztek és meg ebből a gyengébb pénzből sem csörgött semmi a zsebükből? Istenem, ha ma egy némely vendéglősünk pénzért — dollárért — olyan finom módon bábna turistákkal, mint a hogy Abraham apánk ugyan ebben a meleg országban bánt ingyen a sátra elé vetődött három szegénylegényel, akkor jobb hírünk volna az országban is, meg az országon kívül is.

Lám, tudtuk mi udvariasság lenni eredetileg is. Aztán mennyi mindent tanulunk Spanyolországból! Szép, udvariasságformákat. Vagy nem öltöztetik-e fel a zsidók a Tóráit úgy, mint a királyi udvarokat? Bársonyba és selyembe, vert nehéz ezüst koronát tesznek a fejére és mind a mai napig kezdet csokolnak a zsidók a Tórának. Mint a katolikus népek a püspököknek... Nem is a kezét, a bársonyruhájának a szegélyét csokolják. Mindezt vajjon nem az „udvariasság”-ságból ered? A Sulchán Aruchot ugyan Cfatában szerkesztették össze, de spanyol zsidók, akiknek éppen az a nagyapja spanyol grandóknak az udvarában élt. A Sulchán Aruchnak egynek mely fejezete bizony nem

gettókban a zsidó családok kellett eltartása a családját. Es aztán a végén rakták volna be a grófokat, vagy a lordokat hatvanadmagukkal be egy vagonba és éltek volna kereszttül az ukrainai munkatáborokat, Majdaneket, Auschwitzot, két-három-százéves nyomorult gettó-élet után, vajjon udvariassabb volna azután a világ Angliában, mint nálunk Izráelben?

De van még más is. Végeredményben nagyon szegény ország vagyunk. Es nincs kesőbb igazság mint az, hogy a szegény ember civakodik. Könyvü szépen és finoman beszélni egy olyan családban, ahol anyagi zökkenésmentesen megy az élet, ott könnyebb beszélni férjnek feleséggel, meg a gyerekeknek a szülőkkel. Nos, a szegény ember tényleg sokat civakodik. Mi pedig tényleg szegények vagyunk. Egy öreg országban még a munkanélküli is gazdagabb mint nálunk némely munkásember. Mert na abban az öreg országban munkanélküli is van valaki, attól lehet még valami ősi kis vityilója, valamilyen szüleitől örökölt betyárbutra. Itt egy sógorasszony, ott egy nagynéni, vagy egy nagy-apa, vagy egy iskolatárs... Nem gondolt még arra senki, hogy a legtöbb ember, aki ide került, mindent, de mindent elveszített? Még az iskolatársait is, meg a szomszédját is.

Olyan szegények vagyunk, hogy ez az egyetlen ország a földkerekségen, ahol én például egy esztendeje soha, de soha nem utaztam meg ilye az autóbuzson. Nemcsak én, mindenki más is, aki valamilyen közebe megállhely környékén lakik. Ugy préselem be magam mindennap a zsufolt autóbuzsba, mint ahogy a szardiniákat préselik be piéhdobozba. Az ilyen autóbuzs pedig biztosan nem tánc-és illemiskola...

Mindennek persze van orvossága. Kis filozófia kell az egészhez. Felöltött embereknek a neveléses olyan könnyű, de lehetséges dolog. Hol humoral, hol pedig személyes példaadással. A legjobb persze, személyes példaadással. Azért a humor se rossz. Egy szer ok nélkü kiabál rám egy állami tisztviselő, aki először látott életében. Hagtam, hogy kiabáljon, aztán megkérdeztem tőle naivul, ártatlanul és nagy csodálkózással:

— Honnan vetted észre, hogy süket vagyok? — Hogyan? — kérdezte vissza — Tényleg süket vagy? — Persze, — mondtam — hiszen ha nem volnék süket, csak nem kiabálnál velem... Egyszerre elkezdett normális hangon beszélni.

Annak az idősebb embernek persze, aki az autóbuzsban ül és arról panaszkodik, hogy a mellette ülő fiatalember, nem akarja átadni neki a helyét egy álló idősebb asszonynak, ajánlok egy nagyon egyszerű receptet: En, ha ülök, fel tudok állítani minden mellettem ülő fiatalembert. Persze nem úgy, hogy szidom, hogy azt mondom neki: „Nem szégyelled magad, te ülsz és hagyod állni ezt az idős hölgyet?” Nem, nem így. Hanem úgy, hogy én állok fel és azt mondom a mellettem ülő fiatalembernek, hogy a mellettem ülő fiatalember, vagy fiatal lány elpirul és felugrik. Felugrik és azt mondja az idős hölgynek:

— Ide tessék ülni, ne oda. Aki nem hiszi, próbálja ki ezt a receptet.

Nemcsak az autóbuzsban és nemcsak a hivatalban. Hanem valahogy így mindennél másutt is, ahol ember emberrel találkozik.

FONTOS ÉRTESETÉS

Vasárnap és hétfőn, július 26. — 27-én, d. e. 9 — 12, d. u. 4 — 9-ig tartják a beiratkozásokat a „KADIMAH” nyelviskolában, Tel Aviv, Ben Jehuda 74., a következő új tanfolyamokra:

- Ivrit:** 1.) Kezdőknek: d. e. 11 — 12, este 6 — 7.
2.) Haladóknak: a délelőtti és esti órákban.
- Angol:** 1.) Kezdőknek: este 8 — 9, és 9 — 10.
2.) Haladóknak: minden esti órában.

Szülők, figyelem!

Elemi- és középiskolai diákoknak szüniidei intenzív ANGOL tanfolyamok indulnak.

Tétlenségtől megvadult öszvérek
Azonban kétségtelen, hogy ahogy sincs rendjén, hogy a Szochnut 20 hónappal ezelőtt kiutalta számukra az igavonó öszvéreket, de a szekereteket nem küldték el, mert nincs meg a kellő anyagi fedezet. A gazdák majdnem két éve etetik az öszvéreket, de nincs mivel beszéllíteniük a termést a mezőről. Az öszvérek az istállóban a semmivétől megvadulnak olyannyira, hogy ma már nem lehet őket szekerbe fogni.

Mezőgazdasági gépek helyett — fűfű
A falu titkára, minden hétfőn és csütörtökön elvég-

zi a Szochnut illetékes osztályánál a rendszeres tisztelő látogatását, ahol két, boronát, kultivátort, szekeret és öntözőcsöveket kér. De ott kétszavas válaszal intézik el: nincs pénz.

A jóléti parasztek már el is hitték, de néhány héttel ezelőtt olyasvalami történt, ami rácsófol a Szochnut állításaira. Egy pénteki napon ugyanis váratlanul beállított a telepre egy nagy teherkocsi, mely hatalmas üres ládákat hozott a gazdák részére. A titkár először azt hitte, ajándékba kapják, hogy legyen, hová elraktározni a szemes takarmányt. Annál nagyobb volt meglepetése, amikor tudtára ad-

ták, hogy minden egyes ládáért 65 fonttal terhelik meg a telep lakóit olyképpen, hogy ez körülbelül hat-ezer fontos megterhelést jelent a költségvetés számlájára.

Mikor a parasztek erről tudomást szereztek, pillanatok alatt forradalmi hangulat lett urrá a telepen. Azt ordították, hogy ezért a pénzért kultivátort, meg kézivetőgépet vehetnének, de semmi szükségük nincs ládákra. Azonnal vigyék vissza, ahonnan hozták őket. A falu titkára próbálta lecsillapítani a felbőszült gazdákat, megmagyarázta nekik, hogy nem ajánlatos (Folytatás a 9-ik oldalon)

MIT IR A VILÁGSAJTÓ? A hét görbe tükre

Rajzolta: ZEEV

A washingtoni csatavesztés (The New Statesman and Nation, július 18-án)

Mr. Dulles gratulálhat magának első diplomáciai diadala alkalmából. Pontosan két hónappal Sir Winston Churchill nagyvonalú békekezdeményezése után Lord Salisbury oly kommuniké alá írta a nevét Washingtonban, amelyből nyíltan kitűnik, hogy bár az amerikai-aknak még nehézségeik vannak Szynman Ri kordában társa körül — nyugati szövetségeik felett azonban teles mértékben visszaszereztek az uralmi pozíciót.

Hogy megérthessük milyen mértékben hódolt be Lord Salisbury, képzeljük el, mi történt volna, ha a miniszterelnök egészséges marad és a tervezett bermudai konferencia létrejön. Idezzük csak a szavakat, melyek a világ millióinak szívében ismét felélesztették a reményt és amelyekért hőiesen sikorra akart szállni Bermudában.

„Szilárd meggyőződésem, annak ellenére, hogy a világgügyök zavarosak, sőt csaknem reménytelennek látszanak, szükségem van arra, hogy a vezető hatalmak képviselői összejussanak és problémáikat a legmagasabb színvonalon megvitassák. Semmilyen szükségem nincs arra, hogy ezt a konferenciát merev és technikai részletekkel hemzsegő napirenddel terheljük meg, mely felett a szakértők és a tisztviselők hada meddő vitákban merüljön el... A hangsúly nem azon kell legyen, hogy a résztvevők világmegváltó csodareceptet produkáljanak, hanem minősége annak az egyszerű ténynek a felismerésén, hogy az emberiségnek nem az a főhivatása, hogy darabokra tépje szét önmagát.”

Sir Winston Churchill célja az volt, hogy a holtpontra jutott kelet-nyugati viszonyokat személyes kontaktus felújítása és meggyőző Oroszország új vezéréit, hogy a Nyugat nem armánykodik ellenük és az általuk kezdeményezett liberalizációs folyamatot nem szándékozik megállítani. Azt remélte, hogy ünnepélyességtől mentes találkozáson sikerülnie fog olyan légkört teremtenie, melyben egyes nagyfontosságú problémák megoldása közel lesz.

Hogy ezt keresztül tudta volna-e vinni, vagy sem, arra ma nehéz válaszolni. Az azonban bizonyos, hogy fenti elgondolása uralkodó szerepet játszott volna a bermudai konferencián.

De mi történt Washingtonban? Itt a három külügyminiszter, akiket természetesen a szakértők és tisztviselők buzgó hada úgy ellepelt, hogy alig látszottak ki belőlük, gyorsan skartba tette a miniszterelnök konvencionális diplomáciai mód szerint. De miután a Churchill-idea oly hatalmas port vert fel a világ közvéleményében, mégsem lehetett egyszerűen tudomásul nem venni. Tehát valamivel helyettesíteni kellett.

A kelet-nyugati tárgyalások washingtoni előfeltételei

E célra Németország látogatott a legbiztosabb receptnek. E probléma felett a külügyminiszterek, vagy helyetteseik, kisebb nagyobb megszakításokkal már 1945 óta birkóznak és e téma feletti diplomáciai jegyzékvál-

Szépségkirálynő választás Görögországban

(Time, július 20-án)

A mitológiát, a régi és a modern görögöknek mindig nagy értékű volt a női szépség iránt, de a helyi királyok gyakran kerültek kínos helyzetekbe, Venusz elnyerte az aranyalmát Párisból, a páasztortól, de ugyanakkor okozta a trójai háború kitörését. Callisto megigézte Juno férjét és tüstént medvévé vált. Alikl Diplarakuou

1929-ben férfiruhába öltözve becsapódott a szereztesek Athos hegyi kolostorába, melynek szentsége sértetlenül állott a bizánci császárság kora óta. Az ezt követő évben Metaxas ezt követően a szépségversenyeket eltiltotta a szépségversenyeket Görögországban.

De tavaly Metaxasnak már nem volt se hirt se hamva és egy nagy athéni újság, az Ethnós megrendezte a Miss Görögország 1952 szépségversenyt, mely-

nek győztese a kaliforniai világszépségversenyen a harmadik helyet foglalta el. Ezután a kitűnő üzleti érzékel rendelkező görög vállalkozók tömegesen rendezték a szépségversenyeket, csak magában Athénben valami harmincat, egyiket a másik után. Ne felejtsük el, hogy Görögországban csak tavaly vezették be a női választójogot.

Az 1500 hívót számláló és magát Keresztelő Szent János és Szent Atanáz követőinek való orthodox görög szektának ez már kicsit sok volt. „Közbotrány”, kiáltotta vezetőjük Augustinus Kantiniotis apát, „... Meztelen testidámak”, „... Pál apostol megírta, hogy a keresztény nőnek szerényen kell öltözködniük”. De ezeknek az orgáknak a szervezői azt kiáltják: „Ne hallgassatok Pál apostolra... vetkőztek le... és legyetek Miss Világegyetem”... „Görögök, kiszolgált katonák, anyák és apák kiáltások együtt: „Le ezekkel az orgákkal!... és Krisztus segítségével akadályozzuk meg, hogy Görögországban második Hollywood legyen!”

A szekták megnyerte a görög orthodox egyház szent szinódusának támogatását és elhatározták, hogy megtámadják az „Argentina” ne-

pi Fedora Xyrou-t. Az Egyesült Államok külpolitikai körökében az egyik nagy veszélye abban áll, hogy egyes államok felelőtlen pénzügyi politikák kergeti és ezek az államok aztán Samu bácsinak (Uncle Sam az Egyesült Államok beceneve — a ford.) nyújtják be a számlát. A számlabenyújtását rendszerint a kommunizmus és (vagy) a teljes anyagi összeomlás veszélyével fenyegető levél kíséri. Persze azonnali hatóság segély esetén a fenti veszélyek azonnal lekeverülnek a napirendről.

Irán minden hajjal megkent miniszterelnöke, Mohamed Muszadek ragyogó példáját nyújtja a technika felé. Ahol, hogy a nacionalizált olajfinomító kártérítési ügyében leült volna az angolokkal tárgyalni, féltéglával a mellét verve, kérkedően a nemzeti csodót kockáztatta. Most, hogy nyakig van a bajban, természetesen elvárja az Egyesült Államoktól, hogy kihúzzák a csávból. A múlt hónapban a következő zsaroló levelet írta Eisenhower elnöknek: „Az iráni nemzet súlyos gazdasági és politikai nehé-

ségek előtt áll. Ha a helyzet így marad, komoly nemzetközi következmények várhatók. Ha azonnali hatóság segély nem érkezik, a ma mulasztásait holnap pótolni alkalmatlan késő lesz...”

Fenyegető-levél

(Time, július 20.)

De az elnök hajthatatlan volt. A múlt héten nyilvánosságra hozott válaszában kurtán közölte: „Az a körülmény, hogy Irán és az Egyesült Királyság (Anglia, Skócia, Welsz és Írország) gyűjtőnéve: United Kingdom, — a ford.) nem tudtak a kártérítés kérdésében meg egyezni, megátoita az Egyesült Államok abban, a törekvésben, hogy Irán irán kormány valószínűleg tisztában van saját érdekeivel, — nem is kísérlem meg tehát, hogy e téren tanácsot szolgáltassak neki. Mindössze azt óhajtom kifejezni, miért nem áll módjában az Egyesült Államok kormányának ilyen körülmények között további segítséget nyújtani, vagy iráni olajat vásárolni... Remélem az iráni kormány még időben meg teszi a szükséges lépéseket és elejét fogja venni helyzet további rosszabbodásának.”

Béria utódja: Szergej N. Kruglov

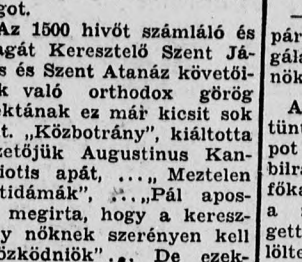
(Newsweek, július 20.)

Sir Sergej N. Kruglov a brit birodalom lovagja. Kevésbé proletárontudatos pillanataiban Béria utóda alkalmasságát elmélárgat arisztokratikus címén. A fenti kitüntetés az 1945-ös potsdami konferencián Lord Ismay — jelenleg a NATO főtitkára — nyújtotta át neki. Ugy a fenti, mint a jaltai konferencia biztonságának megszervezéséért Kruglov volt a feladott, „Nagyon büszke volt a kitüntetésre”, mondja

Lord Ismay, „de ugyanakkor kissé zavarba volt, mert nem tudta mit fog szólni a Kreml a dologhoz.” Az Egyedülálló államoktól, ugyancsak Potsdamban a becsületrend szalagát kapta meg.

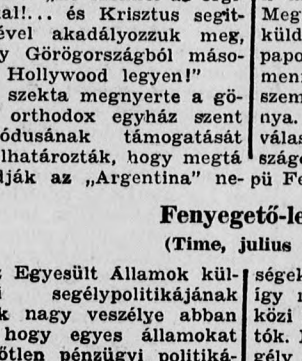
Egy másik kitüntetés, mely sokkal inkább összhangban van Kruglov teljesítményével a Lenin-rend. Ezt a múlt évben nyerte el a Volga-Don csatorna megnyitása alkalmából. Mint névleges belügyminiszter

A New-York Times szerint az orosz-izraeli diplomáciai viszony helyreállítása jelentősen megjavította Izrael nemzetközi pozícióját...

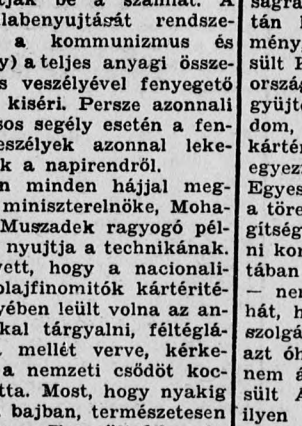
Molotov merész ugrással helyrebillenti a mérleget...

A minisztertanács Dov Jozsef kérésére az országfejlesztési minisztérium hatáskörébe utalta a villanyhálózatot, de egy héttel később, Lévi Fskol vallására, visszaadta a pénzügyminisztériumnak...

Ezt nevezik nálunk „váltóáramnak”?...

A külföldi kereslet csökkenése miatt gombgyártásra tért át az egyik izraeli műfoggyár...

Kép a jövőből: Dr. Má-Pitom Emil fogorvos és úriszabó munka közben...

A valóságos hatalom Béria kezében volt — Kruglov az érmet a rabszolgá haderő zavartalan működéséért kapta.

A hatalmas természetű, bika-nyakú 53 éves belbiztonsági szakértő először a 30-as évek tisztogatási korszakában hívta fel magára a figyelmet. Egyesek azt állítják, hogy Michail Tuchacsevszkij marsallt 1937-ben sajátkezűleg végezte ki. A következő évben a belügyek helyettes komiszárává nevezték ki. 1944-ben tábornoknagyi rangra emelkedett. Ő kísérté el Vjacseszláv Molotov a san-franciskói alapító UNO konferenciára, ahol mint egyszerű civil testőr szerepelt. 1946-ban belügyminiszter lett és ezt a tisztséget az év márciusáig tartotta, mikoris Béria, legáltalában névlegesen leváltotta.

Kruglov privát-hadserege

Kruglov most valóságos kis birodalom parancsnoka, mely állam az államban. Az MVD haderejének létszáma egymillió ember. Ennek körülből felét katonailag szervezték meg, saját tank, tüzérségi és légiosztagokkal. A hátralevő rész polgári ruhás rendőrség és milícia. További 10 ezer titkos rendőrt vetett át az előbbi államellenőrzési minisztériumból.

Kruglov szervezete lehatol az óriási birodalom legkisebb községéig, egészen az önkéntes tüzoltósapatokig. Az atom-ellenőrzés, amely Bérfia hatáskörébe tartozott most, valószínűleg különböző minisztériumi bizottságok hatáskörébe fog tartozni.

A Lubjánka főnökei közül csak az első kettő halt meg természetes halállal. Dzserszinszkijt 49 éves korában féktelen, kicsapongó életmódja vitte a sírba, Menzsin szky 60 éves korában halt meg. Genrik Jágoda, akinek uralma alatt mentek végébe a nagy tisztogatások, maga is a tisztogatások áldozata lett 1936-ban. Az öt évvel korábban meghalt Nikolaj Jozsovot, aki évek óta később Béria szolgálatában

KERT-KABARÉ „LIDO” BAT-JAM, TEL. 9554

MA ES MINDEN ESTE a nagy siker! A JUGOSZLAV TANCOSPAR PANTO & DANA KATYANSKY ES SALI JONASOF DIJTALAN BELEPÉS

KETSZEMÉLYES PATENT SZAPA csak 135.— font Nagy választék különböző kárpitozott bútorkövekben ELSŐRENDRŐ MINŐSEG! • OLCÓS ÁRAK! JAFFA, Sdórot Jerusálajim 24 (Bejárati kárpitozásem. az épület tulsó oldalán.)

LOMBARD H A C A F O N 32 T. A. ALLENBY Mgrábiyal szemben aközpörre, Milva Amami, kőnyitára, (9-1, 4-6-ig)

ÉS MÉGIS MOZOG A FÖLD — IGZIMBEN

Írta: Dr. GELLE SÁNDOR

Alighogy befordult az autóbusz a főkviról az igzimi útra, az ablak-melletti törzs helyén üldögélő Stark Mose Áron odakiáltott a sofőrnek:

— Nézz csak előre, Tibi, valaki erősen intget az árpaföldről.

(Itt közbe kell szólni, hogy a fenti Esed-jármű Haifáról indult délután fél ótkor Tel-Aviv irányába és öt óra tízkor, tehát huszonkét kilométer után fordult be balra annál a nagy táblánál, melyre ezt írták kivülről: KEREM MÁHARÁL, mosáv ovdim, a Keren Hajjesod által alapított település. Mellette egy kisebb táblán, zárójelben ott áll a falu ócska arab neve: IGZIM. Három kilométerre innen, hegyek-től és ósregi olajfaktól körülvéve állnak szélesen elterpeszkedve a szövetkezeti falu házai, jórészt termésközből készült arab kocképületek s közöttük szétszórtva, fehérre meszelt, eserepítésű új sikuok.)

Az autóbusz ötven méter után megállt az út szélén álló traktor mellett. Az utasok az ablakokhoz tödültek.

— Mi baj, Feri? Elromlott a motor?

Tényleg, a Lefkovicz Feri állt a traktoron. Ha úgy most látná régi főnöke, Freudfeld Károly, a híres kassai sódar termelője, hogy hatalmas termétecsége, a szalámi-szeletelő, vagy virstli-töltő gép helyett traktort vezet, alaposan kimeresztene mindkét elöregedett szemét. Ugyanígy elbámult volna Püspöky mester, a kassai uriszabó, tekintve, hogy a másik igzimi traktort viszont az ő segedé, az Ernőcske lovagolja.

Feri gömbölyű arca a gyűrött kerek kalap alatt sötétpiros volt az izgalomtól, még rőt bajszkaja is mint ha melyebb árnyalatban játszadozna.

— Istenbizonny, ha nem vigyaztok, egy-kettőre ellopják volna tőlünk ezt az egész földet itt.

— Az árpaföldünket? A hétszáz dunamot? — kiáltott ki az utóbusz ablakából Lang Imre, a komáromi Joint volt tisztviselője.

— Bizony ezt. Szépecskén szantogattam itt reggeltől, akkor délután begyőz ide a crufai traktor és elkezd ő is szantani. Mondok neki, hello chávér, mit akar itt maga. Asszonya ő, menjek én haza, mert ezt a földet Crufa mosávnak adta a Szochnut, ezentűl ő fogja szantani, ne strappáljam tovább magam meg a traktort. Azt nehezen hiszem, mondta neki csendesen, de akkor már a kezembe került a nagyobbik franciakulcs. Láta ezt ő is, hát hamar leállította a motort és várt. No, nem várt hiába, mert rövidesen meggyőzt a Szochnut, a Gerson úr. Hogy azonnal hagyjam abba a munkát és menjek haza, mert ő most hivatalosan átadja a földet Crufa mosávnak. Nono, mondok megint, ne olyan sebesen, nem eszik a kását olyan forróan... — Mire ő felült a dzsipre és elszaladt Zichrona mistaráért.

— Akkor mi is ott lezünk... Nem hagyjuk a földünket... Mozgósítani kell az egész falut... — kiáltottak az utóbusz utasai.

— Erre aztán az autóbusz teljes gázzal robbogott fel a hegyek közé vezető aszfalt úton.

Néhány perc múlva megkondult a machleva (tejszárnok) előtt a község gongyja, egy vastag cső, amit egy vasoszlophoz ütögettek. De szűk szűnet nélkül, meggyőzően...

A házakban megriadt az asszonyok. A férfiak nagy része most az ugorkaföldeken mozogódik. (Ursten, mi történt? Egnek az olajfák? Vagy talán pótagot osztanak a jéghez? (Mert hogy a jégosztásnál is konagtnak.)

De akkor már rohant is végig a falu háromféle ágazó utcáin a mosáv ötonnag teherautója és felszedte a házakból a férfiakat, akiket otthon lelt. Ezek valamennyien vasvillával indultak, minthogy éppen az iszállóban érte őket a riadó, trágárakás közben. Mikor ezzel megvolt, kifelé, a mezőre irányította az autót Berkovicz Zoli, azzal az éber nyugalommal és fűrgeséggel, amelyet még abban az időben sajátított el, amikor Párizs egyik legbájosabb részén, ott ahol a Rue de Rivoli beletorkollik a St. Antoine utcába, volt finom kis cipőkereskedése...

A negyedik parcellánál három gazdát is találtak egyszerre, mint az ugorkaföldet gyomlálatták közben: a sovány kis Fröhlingert Bumival, a szuszter-sógorral, meg a beregszászi Schwarcz Ernővel.

— Mozgás, emberek, fel a kocsi. — harsogott az autó tetejéről az öreg Farakas, aki ugyan a Hargitta tövében látta meg az első havat, mégis Santiago de Chiléből hajózott át Igzimbe.

— Oszd hová lesz a nagy menés? — kérdi a Fröhlinger, aki Leleszről származván, nem szokott csak úgy hebehurgyan nekimenni a falaknak.

— Katonának gyűztök, — mókázott a szürkűlő havasi ordas. Vegyétek magatokhoz a kapákat is.

Sorra felszedtek minden mozgó embert és rövid idő múlva már lenn is voltak valamennyien a vitás árpaföldön.

Ott már javában folyt a tárgyalgatás a felek között. Ugyanis időközben megjelent a községi tanács elnöke, a ros-háváád is, az ifjabbik Weinberger chávér, s ő adta elő széles gestusokkal Igzim sérelmét a szembenálló bizottságnak, amely ekkor már kibővült a crufai községi titkárral és a chederai mistaráról hozott rendőrtiszttel. A Szochnut-kiküldött arca hirtelen színt váltott, amikor megpillantotta a teherautóról leugró nagymennyiségű és komorkepű igzimi társaságot, valamint a markukban tartózkodó vasvillákat és egyéb mezőgazdasági szerzeszámokat. Ösztönösen közelebb húzódtott a karhatalomhoz és feltűnően nézegette az oldalán lógó revolvértáskát. Hadd lássák azok, hogy ezen az oldalon is van erő.

Esre is vették néhányan. Főleg a sápadtságát. Igyekezett is mindjárt megnyugtanni őt izes galántai stílusban Kolman chávér (az a szép piros ember, ott áll elől, a kerékpárjára támaszkodva):

— Sose búsoljon, aconi nálunk, Igzimben, van orvos is. Kitiűnően operál. Shanghájban volt ezredorvos a kínai hadseregben hat évig. A jóműltkor fejbérgőta Schwarczot, az ispánt egy hamis préda és olyan szép öltésekkel varrta meg a fejbérgőta orvos, hogy Tuchamayer, a mi lengyel szambóknk előre köszön a doktor-nak.

De Weinberger, a ros-háváád mást mondott iritűl. — Higgyétek el, mi nem vagyunk vademberek. Ezek a chávérook azért állnak itt velem, hogy erkölcsi súlyt adjanak a szavainknak, hogy amit mondok, nem magam mondom, hanem mind a ki-lencven igzimi chávér egyet ért azzal.

Gyorsan betenyődött az fest-táskájába és néhány iv papírost halászott elő.

— Ez a mi híres memorandumunk, amit pontosan két évvel ezelőtt adtunk át a Szochnutnak és az összes illetékes tényezőknak. Röviden előadom az uraknak s akkor, remélem, meg fog változni a véleményük és jobban meggondolják, mielőtt ismét elvonnának tőlünk valamit.

Közben megtörölgötte a pápaszemét és megköszöri-lette a torkát.

— Mi, Kerem Máháral, szövetkezeti falu chávérjai, 1940 januárjában alijjzunk Izráelbe. Tagjaink nagyrésze akkoriban a cseh szlovákiai Hágáná katonája volt, amely mint szervezett egység, azzal a szándékkal indult Erebebe, hogy résztvegyen a felszabadító háborúban. Azonban éppen a háború végéhez érkezünk meg. Akkori vezetőink köztelvezte érezték magukat, hogy letelepülésünkről és existenciánkról gondoskodjanak. Evégből érintkezésbe léptek az illetékes intézményekkel. Tekintve, hogy embereink chaluik érzéssel alijjzattak, az intézmények képviselői felszólítottak bennünket, hogy telepedjünk le mosávon és építsünk mesek. Mi ennek a tanácsnak — mondhatnók utasításnak — minden ellenkezés nélkül eleget tettünk. És amikor a Szochnut telepítési osztálya nak akkori vezetője, Levy Eskol megbízottaink előtt kijelentette: „A ti helyetek Igzimben van s mindent meg fogtok kapni, amire szükségetek lesz, — akkor mi azonnal Igzimbe vonultunk családjainkkal együtt és itt telepedtünk le. Az elhagyott arab falu tele volt szűk sikátorokkal, omladozó falakkal, romházakkal, rothadó szemétdombokkal s főleg rengeteg piszokkal, kigyókkal, egerekkel, patkányokkal és kóbor kutyákkal, macskákkal százaival és szunyogokkal millióival. Mindezt szivós munkával kitisztítottuk, a házakat úgy-ahogy lakhatóvá tettük. Ivóvizet csak hat hónap után kaptunk, addig az arab kutakban talált esővízzel főztünk és azt is ittuk. Azóta is a vízzel van a legtöbb bajunk. Kevés és drága. A Mekorot Májim társaság, amely a vízellátásról gondoskodik, harminc százelektől drágábban számlázta nekünk a vizet, mint a többi környékbeli falunak. Miért? Talán mi többet kapunk a Tnuvától az ugorkánkért, vagy a paradicsomunkért? És ebből a drága vízből is keveset kapunk...

Ekkor a Szochnut embere felemelte a kezét, hogy félbeszakítsa a szónokot s egyben feltolta homlokáról szemalkalpjának széles karimáját, mivel az öreg nap éppen most bukott le a szembenfekvő Hábónim község mögött, viszont az ő homloka még mindig verejtékben fürdött.

— Imerem ezt az emlékiratot és azt is tudom, hogy a Szochnut eddig minden teljeshető kérésnek helyet adott: felépített negyven új siku, minden mesekhez új istálló, felvezették a vizet a faluba s a helyi tettején víztornyot építettek. Továbbá kaptatok fejenként öt dunám szőlőt, amiről nincs is szó a memorandumban... Sőt, megpróbáltuk a kűfűrást is, közvetlenül a vizeztől födében, — hogy nem találtuk vizet, az bizony nem a mi hibánk...

Ebben a pillanatban orra elé ugrott Klein Bumi, a községi tanács tisztelőreméltó tagja és izmos huszar lábaira, valamint kapujára nyelére támaszkodva, elkecseregetten kiáltotta a meghökent férfit arcába.

— Hát a mi hibánk az hogy minden harmadik nap déltől reggelig nem folyik a víz a csapokból? Beültetem nyolc dunám ugorkát, hat dunám paradicsomot és most minden palánta előtt állók állók és kűfűrást...

— Ezer liter tejet szállítunk naponta a Tnuvának és a tehének döngnek a szomságútl... Sokszor a tejet sem veszik be a mechlévában a vízhiány miatt, — hogy az a magasságos Uristen rogyassza rá az eget arra a keserves Mekorot Májimra!

A rendőrtiszt megpróbálta csillapítani a hangulatot.

— De emberek, most nem a vízzel van szó, hanem a földről, amin éppen állunk.

— Egy fazékban fő a ketű. — szólalt meg a beregszászi Schwarcz. — Azért kell nekünk ez a föld, mert nincs elég vizezett területünk. Hol csináljunk takarmányt, ha ezt is elveszik tőlünk? Ott a másik oldalon, már átadtunk kétszáz dunámot az egyik szomszéd községnek: az nem elég? Most adom más, ez neknek a szűgességüknek...

A külügyminisztérium Jeruzsálemba való áthelyezése után

HOGYAN MŰKÖDIK az izràeli diplomácia új főhadiszállása?

— Jeruzsálem a nemzetközi politika terítékén —

Régi adósságot törlesztett a kormány Jeruzsálem népevel szemben. Hosszas „technikai” előkészületek, többszöri ígéret és az utóbbi hetekben felkocozott diplomáciai tapogatózások után a hét elején „váratlanul” a fővárosba helyezték át a külügyminisztériumot. Az államelnök, a Kneszet és a többi kormányhivatal után végre a külügyminisztérium is Jeruzsálemben székel.

A külügyminisztérium az első kormányhivatal, amely Jeruzsálemben már az új Kirja területén rendezkedett be. A többi minisztériumot ke a városban szétszórtan helyezték el és még sok idő fog eltelni, amíg a Kirjába költözhetnek. Eskol pénzügyminiszter ugyanis nem rendelkezik elegendő pénzzel és így az építkezések igen lassan haladnak előre.

Egy titkos, rácsos épület

Sáret külügyminiszter „birodalma” tíz, viszonylag egyszerű, földszintes épületből áll. A látogatót héber és

Írta: DÁN OFRY

hol a diplomáciai postát regisztrálják és rendezik. Ennek a háznak az ablakait a többitől eltérően vastag rácszat borítja, mert itt van az izràeli diplomácia titkos levelezésének egész anyaga. Ebben a házban vannak a nemzetközi szerződések eredeti példányai és a nagypontosságú okmányok, memorandumok, amiket akár nyilvánosságra hoztak, akár nem. Ide nincs bemenetelük nemcsak a sajtó képviselőinek, de még a minisztérium nem odatartozó magasrangú hivatalnokainak sem.

A miniszteri osztályfőnökök jó cserét csináltak... A tíz épületben 144 szoba van ahol 160 tisztviselő dolgozik. Eredetileg 310 volt az alkalmazottak száma, de hatvanan még Tel-Avivban maradtak, kilencven alkalmazott pedig bejelentette,

Az Egyesült Államok németje és a Vatikán

Az Egyesült Államok több ízben változtatta álláspontját Jeruzsálemmel kapcsolatban. Volt idő, hogy támogatotta a város és környékének teljes nemzetközi felügyeletét kéri javaslatot. A tények azonban hamar meggyőzték elsősorban Truman volt elnököt és rajta keresztül a State Department illetékeit, hogy ez a politika csak zsakutába juttathatja a Jeruzsálem körül összes tárgyalásokat.

A Vatikán élénk diplomáciai tevékenységet folytatót mindig Jeruzsálem körül. A „szenthelyek védelme érdekében” az arab blokk mellé állt és az 1947-es elavult UNO-határozat végrehajtását kívánja az arab világgal együtt. Ez a határozat tudvalegyen egész Jeruzsálemet (az Ovárossal együtt) külön nemzetközi kormányzat alá kívánja rendelni. Az egyház álláspontja a Jeruzsálem körül összes tárgyalásokat.

Mikor az arabok a koncon marakodnak

Az arab államok a tőlünk elszorított katonai vereség után az internacionalizálás gondolatának önmaguk által felkent bajnokaivá váltak. Hadműveleteik eredetileg arra irányultak, hogy Jeruzsálemet elfoglalják és azt az arab-muzulmán városok hirhedi színonalára zárlésszék le. A hadműveleti sikertelenség után azonban rájöttek, hogy az UNO határozata még „érvényes és azt „meg kell valósítani”.

Ekkor azonban megjelent a színen Abdallah, akkori transzjordániai király. Mint hogy kezében tartotta az Ovárost, amit arab társai szintén nemzetközileg kívántak tenni élesen szembeállít velük és elvetette az UNO összes javaslatát, a kár részleges felügyeletre is a szenthelyek felett.

Mert tudni kell, hogy Jeruzsálemben az UNO által kinyilvánított összesen harminc szenthely van. Ebből 28 az arab kézen lévő Ovárossal fekszik, míg mindössze kettő van Izráel területen. Vajon ezek után es a zsidó Jeruzsálem léte, fejlődésének ismerete után kétséges lehet bárki előtt is a világon a kormány lépésének jogossága?

Jeruzsálem százötvenezer polgára egyértelműen adott erre választ: „B,ruchim hábám, üdvözöljük az érkezteteket!”

A külügyminisztérium hálykot talált Dávid király városában, Jeruzsálijmban, a mi héberül azt jelenti: A Béke Városa. Vajon politikai békeséget hoz-e az országban a külügyminisztérium alijjzása, vagy pedig új diplomáciai küzdelem kezdetét a népek elismerésének ismételt kivívásáért?

Szívesen látunk minálunk. Tölfi is lesz, túró is

francia feliratok igazítják a külügyminisztérium Jeruzsálemba való alijjzása óta még csak néhány nap telt el, és így még csak most végzik az utolsó „simításokat” az új otthonba költözőt írodák körül. Az udvarokon kertészek szorgoskodnak és igyekeznek a virágágyakat teljesen rendezni, szerelők, villany és telefonhuzalokat szerelnek, a háis folyosókon pedig takarítónők tisztítják az ablakokat, ajtókat, falakat. Több írodahelyiségben még nem állapították meg véglegesen a butorok helyét és a feltűnően sok, esztétikai érzéket kielégítő titkárnők, gépirónők szüntelenül „rendezkednek”, intézkednek.

A különböző épületeket bejárva, Lessem sajtóreferens mindent megmutatott, egy pavillon kivételével, a hogy nem hajlandó átköltözni Jeruzsálemba. Ezek főként az alacsonyabb rangosztályokban lévő technikai személyzet soraiból kerülnek ki, akiknek a kormány nem hajlandó az átköltözéssel járó különkiadásokat fedezni. A fővárosba átköltözött és „elengedhetetlenül szükségesnek” minősített 100 tisztviselő lakásáról a kormány gondoskodik. Különböző helyeken sikuok építenek számukra, de ezek közül is a lelegeánsabb a Katamonban készülő „igazgatók lakosztálya” lesz. Az illetékes szervek határozata értelmében ugyanis a külügyminisztérium osztályfőnökeinek különleges sikuok építenek, ahol ötszobás luxuslakást kapnak, hosszujáratu kölcsönök és messzemenő fizetési könnyítések nyújtása mellett.

— Ezer liter tejet szállítunk naponta a Tnuvának és a tehének döngnek a szomságútl... Sokszor a tejet sem veszik be a mechlévában a vízhiány miatt, — hogy az a magasságos Uristen rogyassza rá az eget arra a keserves Mekorot Májimra!

A rendőrtiszt megpróbálta csillapítani a hangulatot.

— De emberek, most nem a vízzel van szó, hanem a földről, amin éppen állunk.

— Egy fazékban fő a ketű. — szólalt meg a beregszászi Schwarcz. — Azért kell nekünk ez a föld, mert nincs elég vizezett területünk. Hol csináljunk takarmányt, ha ezt is elveszik tőlünk? Ott a másik oldalon, már átadtunk kétszáz dunámot az egyik szomszéd községnek: az nem elég? Most adom más, ez neknek a szűgességüknek...

Az Egyesült Államok németje és a Vatikán

Az Egyesült Államok több ízben változtatta álláspontját Jeruzsálemmel kapcsolatban. Volt idő, hogy támogatotta a város és környékének teljes nemzetközi felügyeletét kéri javaslatot. A tények azonban hamar meggyőzték elsősorban Truman volt elnököt és rajta keresztül a State Department illetékeit, hogy ez a politika csak zsakutába juttathatja a Jeruzsálem körül összes tárgyalásokat.

Írta: DÁN OFRY

hol a diplomáciai postát regisztrálják és rendezik. Ennek a háznak az ablakait a többitől eltérően vastag rácszat borítja, mert itt van az izràeli diplomácia titkos levelezésének egész anyaga. Ebben a házban vannak a nemzetközi szerződések eredeti példányai és a nagypontosságú okmányok, memorandumok, amiket akár nyilvánosságra hoztak, akár nem. Ide nincs bemenetelük nemcsak a sajtó képviselőinek, de még a minisztérium nem odatartozó magasrangú hivatalnokainak sem.

A miniszteri osztályfőnökök jó cserét csináltak... A tíz épületben 144 szoba van ahol 160 tisztviselő dolgozik. Eredetileg 310 volt az alkalmazottak száma, de hatvanan még Tel-Avivban maradtak, kilencven alkalmazott pedig bejelentette,

Az Egyesült Államok németje és a Vatikán

Az Egyesült Államok több ízben változtatta álláspontját Jeruzsálemmel kapcsolatban. Volt idő, hogy támogatotta a város és környékének teljes nemzetközi felügyeletét kéri javaslatot. A tények azonban hamar meggyőzték elsősorban Truman volt elnököt és rajta keresztül a State Department illetékeit, hogy ez a politika csak zsakutába juttathatja a Jeruzsálem körül összes tárgyalásokat.

A Vatikán élénk diplomáciai tevékenységet folytatót mindig Jeruzsálem körül. A „szenthelyek védelme érdekében” az arab blokk mellé állt és az 1947-es elavult UNO-határozat végrehajtását kívánja az arab világgal együtt. Ez a határozat tudvalegyen egész Jeruzsálemet (az Ovárossal együtt) külön nemzetközi kormányzat alá kívánja rendelni. Az egyház álláspontja a Jeruzsálem körül összes tárgyalásokat.

Mikor az arabok a koncon marakodnak

Az arab államok a tőlünk elszorított katonai vereség után az internacionalizálás gondolatának önmaguk által felkent bajnokaivá váltak. Hadműveleteik eredetileg arra irányultak, hogy Jeruzsálemet elfoglalják és azt az arab-muzulmán városok hirhedi színonalára zárlésszék le. A hadműveleti sikertelenség után azonban rájöttek, hogy az UNO határozata még „érvényes és azt „meg kell valósítani”.

Ekkor azonban megjelent a színen Abdallah, akkori transzjordániai király. Mint hogy kezében tartotta az Ovárost, amit arab társai szintén nemzetközileg kívántak tenni élesen szembeállít velük és elvetette az UNO összes javaslatát, a kár részleges felügyeletre is a szenthelyek felett.

Mert tudni kell, hogy Jeruzsálemben az UNO által kinyilvánított összesen harminc szenthely van. Ebből 28 az arab kézen lévő Ovárossal fekszik, míg mindössze kettő van Izráel területen. Vajon ezek után es a zsidó Jeruzsálem léte, fejlődésének ismerete után kétséges lehet bárki előtt is a világon a kormány lépésének jogossága?

Jeruzsálem százötvenezer polgára egyértelműen adott erre választ: „B,ruchim hábám, üdvözöljük az érkezteteket!”

A külügyminisztérium hálykot talált Dávid király városában, Jeruzsálijmban, a mi héberül azt jelenti: A Béke Városa. Vajon politikai békeséget hoz-e az országban a külügyminisztérium alijjzása, vagy pedig új diplomáciai küzdelem kezdetét a népek elismerésének ismételt kivívásáért?

Szívesen látunk minálunk. Tölfi is lesz, túró is

Magyarországi származásuk-e a Finály-gyerekek ösei?

Írta: Dr. MARTON LAJOS

Elt egyszer Erdélyben egy furcsa gróf, aki eltérően sok más gróftól, igazi tudós és igazi ember volt. Gróf Kemény Józsefnek hívták. Valahol Marosvásárhely közelében volt elhanyagolt kúriája. Abban a kastélyban sok-sok szobában tartotta a gróf tudománya műveléséhez a könyveket s ott gyűjtötte Erdély történetével kapcsolatos értékes, eredeti okiratait is. Azt jegyzi fel a grófról az inkább jó, mint rosszindulatú pletyka, hogy valahányszor egy régi monostorból, vagy ódon kuria padlásáról „történeti kutatás” után előkerült az egyébként szikfadt, sovány emberről azt lehetett volna hinni, hogy hirtelen pocakot eresztett, korpulensre hizott: úgy tele dugdosta kabátja belső zsebeit a tudományos vizsgálat szent célja érdekében elemelt történeti dokumentumokkal.

Ennek a grófnak köszönheti a Kolozsváron nyilván most is meglévő „Erdélyi Múzeum” hatalmas okiratgyűjteményét. Ez a levéltár erdélyi történelem kimeríthetetlen kincsbányája. Néi küle erdélyi történetkutatás talán nem is volna lehetséges.

Amde ezen a furcsa szokáson kívül volt a mi grófnak egy más furcsább szokása. Szerette a zsidókat. Pedig lett volna oka arra is, hogy ne szeresse őket. A történetkutatás már akkoriiban sem volt valami jövedelmező mesterség. A tudományos munka folytán a gazdasággal nem sokat törődhetett a gróf s így bizony-bizony gyakran anyagi gondokkal küzdött. Zsidó hitelzőktől kapott pénzt nyilván jó kamatra, hogy anyagi gondjaitól ideig-óráig szabadulni tudjon. Hasonló gazdasági kapcsolat a nagy rancia bölcselet, Voltairt, könyörtelen, elméleti zsidófalóvá tette. De nem így az erdélyi gróf, aki továbbra is szerette, becsülte a zsidókat. A XIX-ik század első felében egyik szobai tudományos német lapban cikket is írt rólok a következő konkluzióval: ennek az értékes erdélyi törzsnak, az erdélyi zsidóságnak történetét feltárni, megírni immáron a történettudomány leg-szentebb kötelessége közé tartozik. S mert ezt mástól nem várhatta, hozzáfogott ő maga az anyag gyűjtéséhez, rendezéséhez, az erdélyi zsidók történetének megírásához. Kézírata, gyűjteménye befejezetlen maradt. A munkából a zsidó történelemtudomány vajmi keveset vett igénybe. Csupán a gróf Kemény József nyomába lépő második erdélyi zsidó történész, dr. Eisler Máttyás publikált belőle valamit.

A gróf Kemény féle gyűjtemény zsidó anyaga, ott fekszik az „Erdélyi Múzeum” polcain. Amde a nem gróf csak mellékszereplő ebben a történetben. A róla itt elmondott história csak töredéke annak, amit Izraelben írni és tudni kellene erről. Most egy másik erdélyi tudósról lesz szó, aki ugyan nem volt olyan erdélyi, mint az előbb említett gróf, de aki szintén nevezetessége volt az erdélyi tudománynak.

Finály Henrik Lajosnak hívták ezt a tudóst. 1825-ben született Óbudán. A század végén, egyetemi tanári pályafutás után halt meg Kolozsváron. A Finály név most pedig világhírű lett a két franciaországi zsidó árvá jóra fordult, tragikusan induló históriája folytán. A „Máárv” egyik nemregi számában Halmi József mutatótt rá először, helyes ösztönrel és hírlapírói figyelmes-séggel, hogy a bécsi származású orvos gyermekéi, allgahanem a magyar-zsidó Finály család egyik ágából származnak. Ez a feltevés egyelőre nincs megerősítve. Hamajd a general Rosner néma jön Párizsból, megkísér-lünk tőle többet megtudni a dologról. A kérdésnek lényegéből az az érdekese-gye, hogy milyen szövevé-és utakat járt az elmúlt

másfélszázadban egy közép-európai zsidó család az érve-nyesülés és a fellendülés nagy korszakától, a liberalisnak nevezett századvég-től, egészen ama tragikus korszakig, amikor a legif-jabb nemzedék két tagját francia és spanyol kolostorok rejtett mélyéből, a párizsi felsőbbi és a zsidó közvélemény világszerte moz-gosított erejével lehetett elő-hozni.

A kolozsvári Finály professzornak volt egy bátyja, akit szintén Óbudai születésűként ismer a magyar-zsidó történelem. Ez a mult szá-zad derekán működő tudós orvos már a szabadságharc előtt tudományos cikkeket publikált pesti orvosi folyó-iratokban, de a zsidó tudomá-ny iránt sem volt közöm-bös.

A szabadságharcot követő évtizedekben, Szegeden, vilá-gírú tudományos zsidó folyóirat jelent meg, német nyelven persze, Löw Lipót nagytudománya, széles per-spektívájú szerkesztésében. „Ben-Chanania” volt a folyó-irat címe. Nem egy cikket írt benne a kölni „kommu-nista rabbi”, Marx barátja, a szocialista cionizmus ut-törője, Moses Hess is. Finály doktor is munkatársa volt a lapnak. Tudományos pole-miába keveredett a rabbi-főszerkesztővel, éppen egy bibliai hely értelmezéséről. „Ueber die wahre Bedeu-tung des Aussatzes in der Bibel. Sendschreiben an Se. Hochwürden Herrn Leopold Löw, Oberrabbiner in Szeged.” Finály doktor cikkének hosz-szu és sokatmondó címe.

Ennek a budai orvosnak az öccse, a kolozsvári egye-temen a klasszikus filológiai-t tanította. Igen sokat publi-kált és aki mintegy harminc évvel ezelőtt Erdélyben latint tanult, a Liber Sextin kívül nyilván jól em-lékszik a Finály féle latin-magyar szótárra is, amit ak-koriban még mint legjobbat használtak.

Most pedig térjünk vissza egy pillanatra a zsidók törté-netével foglalkozó Kemény gróf gyűjteményéhez, amely Kolozsváron alusza talán örök álmát. E sorok írója mintegy évtizeddel ezelőtt gyakran bolygatta az öreg-betűs Kemény-kéziratok szendergését. S mert a Múze-umban komoly rend volt, a kéziratok polcán megtalálta azokat a papírszeleteket is, amelyekben korábbi kutatók a Múzeum kezelő személyze-tétől kikérték ezt az érdekes anyagot. Eisler Máttyás-on kívül, a papírszeletek dátum-ánál is ellátott tanúsága szem-rint még egy érdeklődött vonzott az erdélyi zsidók törté-netének gazdag tárháza és pedig dr. Finály Henrik La-jos professzort, élete utolsó évtizedében, 1889-1898 kö-zött. Ez pedig kissé meglepő.

Nemcsak azért, mert Finály nem történész, hanem nyelv-ész volt, hanem azért is, mert ebben az időben már rég felvette az keresztisé-get. Tudományos érdemei el-isméréséért az egykori negyvennyolcas tüzértisztnek Ferenc József a „kendí” elő-névvel nemességet adott, az öregedő tudóst a keresztvív ellenére is vonzotta a zsidósá-g története. A gyakori ér-deklődéséből talán arra is le-het következtetni, hogy író-asztalfiókja számára maga is igyekezett e kutatásokat egy-egy lépéssel tovább vin-ni.

Mindzen azonban még nem igazolja, hogy a Finály gye-rekek éppen ebből a zsidó családból származnak.

Erre nézve is akad azon-ban a több mint száz évvel e-zelőtt megjelent cikk lábgye-gzetében, némi konkrét uta-lás.

1848-ban tudvalevőleg szin-tén üldözték Magyarországon a zsidókat. Nem csak a gon-nos „német polgárok”, a-kiket Petőfi vádol be lelkes és felháborodott cikkeiben a nemzet és a történelem ité-lőszéke előtt, nemcsak Po-zsonyban, hanem országser-ten is. Izzó hangú antiszemi-ta cikkek jelennek meg a sajtóban. Így a Budapesti

Csapek Karel: Hirsch ur eltűnése

— Nem tudom, ismerik-e az öreg Hirsch esetét — mondta Taussig úr — a Dlouhá-utcáról; borkereskedése volt, de itt-ott eladott perzsa szőnyeget is és afféle orientális dolgokat; tudják, hosszú éveken át üzlete volt Konstantinápolyban, onnan hozta a májbetegségeit; ezért volt olyan gebe, mint egy döglött macska és olyan barna, mintha bőrt kicseréztek volna. Es ezek az örmény és szmirnai szőnyegek jáltak utána, mert tudott az ő tol-va nyelvről beszélni. Nagy gaunerek azok az örmények; arra megy a zsidónak is jól kell vigyázni — mondta Taussig úr. Hát hogy foly-tassam, ennek a Hirschnek a földszinten volt — borker-eskedése és onnan olyan csigalépcsők vezettek az iro-dájába; amögött volt a laká-sa és ott ült Hirschné; ugyanis olyan kövé volt, hogy képtelen volt járni.

— Egyszer délfelől fel-megy a segéd Hirsch urhoz az irodába, hogy megkérde-zze, küldhetnek-e árut hitel-be valamilyen Weinak Brünne; de Hirsch úr nem volt az irodában. Ez ugyan furcsa volt, nemde, se a se-géd azt mondta magában, hogy Hirsch úr esetleg be-ment a lakásba. De pár per-c mulva jött a cseléd, hogy Hirsch úr jöjjön ebé-delni! Hogy-hogy ebédelni? mondta a segéd, hiszen Hirsch úr a lakásban van. De már hogy lenne, mon-dja a cseléd, hiszen a nagysá-ga egész délelőtt ott ül az iroda mellett és reggel óta nem látta őt... Hát mi se láttuk őt, mondta a segéd, nem igaz Václáv úr? — tud-ják ez volt a bolti szolga. Tízkor felvittem neki a pos-tát, mondta a segéd, és Hirsch ur még pofázott, hogy urgrozni kellett volna Lembergernek azt a borju-bort; azóta nem dugta ki az orrát se az irodából. „Az is-teszteremé”, mondta a cseléd, „hiszen az irodában nincsen; nem ment esetleg valahová a városba?” Az üzleten keresztül nem ment, mondta a segéd, különben látni kellett volna őt, nem igaz, Václáv; talán a laká-son keresztül ment el. „Az nem lehet”, válaszolta a cse-léd, „akkor a nagysága látta volna.” Hát várjon csak, mondta a segéd; amikor lát-tam őt, háziköpeny volt raj-ta és a lábain papucs; men-jen, nézze meg, felvette-e ci-pőjét, galocsniját és télika-bátját, tudják, ez november-ben történt és nagy esőzések voltak. Ha felöltözködött, ak-kor elment a városba; ha nem, akkor otthon kell len-nie valahol, nemde.

— A cseléd felszaladt és pár perc mulva egészen ma-gán kívül rohant vissza. „Az Istenért, Hugó úr”, mondja a segédnek, „hiszen Hirsch úr nem vette fel a cipőjét és

semmit se; és a nagysága is azt mondja, hogy a lakáson át nem mehetett el, mert ak-kor látta volna.” Az üzleten keresztül sem ment, mondta a segéd; ma egyáltalában nem is volt az üzletben, csak felhívott engem az irodába a posta miatt. Václáv, men-tünk őt keresni! Először fel-szaladtak az irodába; ott nem volt semmi rendetlen-ség, csak néhány összehen-gereit szőnyeg a sarokban és az asztalon az a be nem fejezett levél Lembergernek; és az íróasztal fölött égett a gázlámpa. Most már bizo-tos” — mondta Hugó, „hogy Hirsch úr sehová se ment; ha elment volna, eloltotta volna a lámpát, nemde; itt kell legyen valahol a lakás-ban.” Erre elkutatták a laká-st, de sehol, semmi.

— Nagyságos asszony — mondta Hugó Hirschnének — ne sirjon; Hirsch úr se-hova se szökött, hiszen a bőr most jól megy és ezenkívül nem inkasszált be semmit, nemde; a lönök urnak valahol lenni kell. Ha nem talál-juk meg estig, hát jelentjük a rendőrségnek, de előbb nem; hiszen tudja, nagyságos assz-ony, az ilyen feltűnéstkel-tő dolgok nem használnak az üzletnek.

— Estig várak és keres-ték, de Hirsch úrnak nyoma se volt. Így hát záróra után Hugó úr elment a rendő-rigazgatóságra jelenteni, hogy Hirsch úr elveszett. Detek-tíveket küldtek ki; mindent felhántak, de a legcseké-lyebb nyomra se akadtak; vért is kerestek a padlón, de sehol semmi; így hát egy-előre lepecsételték az irodát. Azután kihallgatták Hirsch-nét és a többi alkalmazotta-kat, de senki sem mondott semmi lényegeset; csak Hu-gó urnak jutott eszébe, hogy tíz óra után Hirsch urat fel-kereste Lebeda úr, az utazó és vagy tíz percig volt fenn az irodában. Felkeresték hát azt a Lebedát, természetesen a Bristol kávéházban találták meg, ahol éppen ramsizott. Lebeda gyorsan eldugta a bankot, de a detek-tív mondta neki: „Lebeda úr, ma nem a rámsli miatt jö-vünk, ma a Hirsch úr ügyé-ben keressük; elveszett ne-künk Hirsch úr és ez maga volt az utolsó, aki beszélt ve-le.” Hát igen, de ez a Lebe-da se tudott semmit; vala-milyen szjak miatt volt Hirsch urnál és semmi külö-nösét nem vett észre; csak még soványabbnak tűnt fel neki Hirsch úr, mint más-kor. „Maga csak összemegy Hirsch úr”, mondta neki. „De kérem” — válaszolta a rendőrfogalmazó, „ha Hirsch még jobban is összement volna, nem párolgathott el csak úgy a levegőben; leg-alább valami csontnak vagy állkapocsnak kellett volna maradni utána, ugyebár. És az aktatáskájában se vihet-té őt el.”

— De várjanak — mondta Taussig úr — ennek az eset-nek van még egy vége. Tud-ják, hogy az állomásokon vannak azok a ruhatárak, ahová az utasok elhelyeznek mindenféle bőröndöket. Hát vagy két nappal Hirsch úr eltűnése után a ruhatárosné azt mondja az egyik hordár-nak, hogy van ott egy bő-rönd, ami sehogy se tetszik neki. „Nem tudom, miért”, mondta, „de én egyenesen félek attól a bőröndtől.” A hordár odaszagolt a koffer-hez: „Tudja mit, anyjuk, a legjobb lesz, ha a pályau-dvari rendőrségnek szól róla.” Ezek rendőrkutyát hoztak, amely amikor körül-szaglászta a bőröndöt, von-yitani kezdett és szörét bor-zolta. Ez már gyanus volt, mire feltörték a koffer-t; hát képzelték, abba volt be-legyömöszölve Hirsch úr holtteste, háziköntösében és papucsban. Mivel szegény májbeteg volt, már alaposan lehetett érezni. És a nyakán spárga volt; megfojtották. De a legfurcsább az volt, ho-gyan került háziköntösével és papucssal a lábán az irodá-ból a vasúti ruhatárba lévő bőröndbe.

— Ezt az esetet dr. Mejl-lik rendőrfogalmazóra osz-tották ki. Végigné az hullán és mindjárt észreveszi, hogy az arcán zöld, kék és piros foltok vannak; ez már csak azért is feltűnő volt, mert Hirsch úr olyan barátságos volt. „Ez furcsa országi jelenség”, mondta magában Mejlzik úr és próbálkozott zsebkendőjé-vel letörölni az egyik ilyen foltot; és a folt engedett. „Figyeljenek ide”, mondta, „úgy néz ki a dolog, hogy ez valamilyen anilinfestéktől van. Be kell nézmem abba az irodába.”

— Először festéket kere-geszt az irodában, de semmi ilyen nem volt ott; hirtelen szemébe ötlettek az össze-csomagolt szőnyegek. Kite-ritette az egyiket és benyá-lazott zsebkendőjével a sző-nyeg egyik kék mintáját kezdte dörszölni; és a zseb-kendőjén kék folt maradt. Vacak rongyok ezek a per-zsaszőnyegek, mondta a fo-galmazó, és tovább keres; Hirsch úr asztalán, a hamu-tartóban let vagy három tö-rök cigarettavéget talált. „Azt ne felejtse el”, mondta az egyik detektívnek, „hogy ennél a perzsaszőnyeg üzlet-nél egyik cigarettát szívták a másik után; ez már a ke-leti szokásokhoz tartozik. Azután felhívta a segédet. „Hugó úr”, mondta neki, „ugyebár Lebeda után után járt itt még valaki?”

— Járt, — mondta Hugó úr, — de Hirsch úr sohase akarta, hogy arról beszél-jünk. Maga csak törődjék a bőrrel, mondogatta, de a sző-nyegekhez semmi köze; az az én ügyem.

— Az magától értetődik — mondta Mejlzik úr, — mert ezek csempészett sző-nyegek; nézze meg egyiket sincsen vámplomba. Ha a Hirsch úr nem költözött vol-na el az elők sorából, szép kis ügye lett volna a pénz-ügyigazgatósággal és fizet-tele volna a büntetést, míg be-le nem kékült volna. Na, ki vele, ki volt itt?

— Hát úgy féltizenegy táj-ban, — mondta Hugó úr, nyitott autón valamilyen örmény jött és törökül, vagy Isten tudja, milyen nyelven Hirsch úr után érdeklődött. Megmutattam neki az utat az iroda felé. Utána ment valami szolga féle, olyan so-vány volt, mint a deszka és a vállán öt nagy össetekelt szőnyeg volt; még csodálko-ztunk Václávval, hogy bírja el azt. Vagy tizenöt percig voltak az irodában; mi nem törődünk velük, de állan-dóan hallani lehetett, hogy karatyóit az a linkóci Hirsch ural. Azután újra lemászott az a szolga és a vállán négy szőnyeget hozott le. Aha, mondtam magamban, Hirsch úr újra vett egy darabot. Ja igen; és az iroda ajtajában az az örmény megegyezzen megfordult és valamit mon-dott Hirsch urnak; hogy mit, azt nem értettem meg. Na és a szolga az autóbá dobta a szőnyeget és el-hajtottak. Csak azért nem

mondtam eddig, mert sem-mi különösöt nem találtam benne, nemde, mondta Hugó úr. Sok ilyen észre volt már nálunk és mindégyik egyforma tolvaj.

— „Tudja, Hugó úr”, mon-dta Mejlzik úr, „valami külö-nös mégis csak volt benne; az a szolga Hirsch úr holt-testét vitte ki az egyik össete tekert szőnyegben, érte? A Krisztusát magának, ember, hát nem vette észre, hogy az ember lefelé sokkal nehe-zebben ment, mint felfelé.”

— „Ez igaz”, mondta Hu-gó, és elsápadt — „hiszen egészen megöngyvedten ment le.” De biztos úr, az nem le-het; az a kövér örmény utá-na ment és az irodaajtóban még beszélt Hirsch ural.”

— Hát persze, — mondta doktor Mejlzik, — az ures irodába beszélt. És amikor az a lingár fojtogatta Hirsch urat, akkor az örmény po-fázott, ugyebár. Hugó úr egy ilyen örménynek több esze van, mint maguknak. És azután az össeterolizott szőnyegekkel elvitték szálló-dájukba Hirsch úr holtste-tét; de mivel esett az eső, hát a nyomorúságos szőnyeg anilin festéke foltot hagyott Hirsch úr arcán. Ez olyan világos, mint egy szaldokom-tó. És a szállodában begyö-möszölték Hirsch úr földi maradványait a kofferbe és kiküldték az állomásra; így volt ez, Hugó úr.”

— Miközben Mejlzik úr az üzletben helyszíni szem-lét tartott, a detektívek meg-találták az örmény nyomait. Azon a kofferen ugyanis egy berlini szálloda vinyettája volt és ebből meg lehetett állapítani, hogy becsültes borralalott adott; tudják, uraim, azok a portások vi-nyettákkal jelzik az egész világon, mit lehet várni az utastól. És mivel az örmény rendesen fizetett, a berlini portás jól megtartotta az emlékezetében: Mazanian-nak hívták és a legvalószí-nűbb, hogy Prágán keresztü-l Bécsbe utazott; de csak Bukarestben csapték el; ott a vizsgálati fogságban fel-akasztotta magát. Senki se tudja, miért gyilkolta meg Hirsch urat; a legvalószí-nűbb, hogy még abból az idő-ből, amikor Hirsch urnak Konstantinápolyban volt üz-lete, támadt köztük valami viszály.

— De ebből a történetből is megállapítható — fejezte be Taussig úr elgondolko-dva —, milyen fontos a ke-reskedelmi életben a becsül-letesség. Ha az az örmény rendes szőnyeget tartott volna, amelyeket nem azok-kal az olcsó anilinfestékek-ke festenek, nem jöttek vol-na mindjárt rá, hogyan ölte meg azt a Hirsch urat, nem-debár. De bővítt eladni, az mindig megbosszulja magát,

Fordította: Dr. Horovic Tivadár

SZERSZÁM
Magyarajku iparosok és kiskereskedők figyelmébe!
TEL-AVIV, JAFFA UT 44. SZÁM ALATT
szerszám és műszaki üzlet nyílt:
"הררים" cég, BLOBSTEIN és WEINBERGER

Hiradó is emancipáció-ellen-es hangot üt meg. Ezt a cikket nem hagyta szó nél-kül dr. Finály Zsigmond or-vos „a Magyarító Egylet vá-lasztmányi tagja s az egylet kisdödvójának lelkes támogatója”, Löw Lipót szegedi lapjának későbbi munkatár-sa.

Öt évvel ezelőtt, szép pesti zsidó kiadvány tárta fel en-nek a vitának néhány rész-letét, a Zsoldos Jenő szer-kesztésében megjelent 1848-1849 című érdekes dokumen-tum gyűjtemény. Finály dr. megbántott és éles hangon száll szembe a zsidó érde-mek vitatóival. A korabeli emancipációs kottára hang-szerelt cikkében bizonyítja, hogy milyen érdemekkel ren-delkezik a magyar zsidóság. A felsorolt érdemek 6. pont-ja így szól:

„A tudományok és művé-szetek azon mezeit, me-lyekhez bocsáttattunk szor-

galmasan műveltük min-denkor, s műveljük most is. Nem szólók a külföld zsidó celebritásairól, csu-pán, magyar izraelitáink-ra szorítokozom...”

Ehhez a mondatához fü-zött lábgyegzetben azonban mégis felsorol néhány kül-földi kiváló zsidót is, olya-nokat, akik Magyarországról vándoroltak ki s a többi között „öcsém Finály Filep”, aki másokkal együtt az épí-szetet és tértant legkitünő-ben végezte a bécsi politech-nikumon „de hazájában fog-koztatást nem kaphatván, Bécsbe fordult vissza.” Ez a lábgyegzet alátámasztja azt a valószínű feltevést, hogy a Finály gyermekek, akik fiatal életük romantikus for-dulatai után nemsokára a Bluiisták alapította Gederá lakói lesznek, valójában az Óbudai származású magyar-zsidó családnak a leszármazottjai.

15 font készpénz, a többi részletfizetés
„LEVIT” jégszékény
modern „frigidair”-modell, bárral.
Rabel, T.A., Rotschild 31.
Allenby sarok, 2. szoba. Tel. 4976

Bécsben és Budapesten 18 éven át működött kozmetikai szalon.
Modern arcápolás, szem-pillafestés, végleges sző-réltávolítás rövidhullámmal
LA BELLA
Dr. Kovács Elemérné
T.A., Jehuda Hálévi 104.

Amikor az öregem későn jött haza

RINGELSPIEL

Írta: LÖWENKOPF KÁLMÁN

Miféltájban a kutyák vad ugatásba kezdtek. Mama felkelt és kinézett az ablakon. Havas éjszaka volt, vagy két héttel karácsony előtt. Vacsora után a szél kissé lecsendesedett, mintha lefeküdt volna aludni, de időnként fel-fel kelt és jó nagyot szitított az eszék körül. Afféle fehér téli éjszaka volt, amikor jó fenyőágyban lenni, meleg dunyha alatt.

Világosság volt az előszobában, mert éjszakan át egy lámpát mindig égve hagytunk. A szobában mama nem gyújtott azonnal világot, — jobban látta mi van odakint, ha a szoba sötétben volt.

Hosszú ideig szótlanul állt az ablaknál. A kutyák morogtak egy darabig, aztán lemet ugatni kezdtek. Lelánolva tartottuk őket egész éjjel a ház mellett; szabadoneresztve gulyásra aprítottak volna mindenkit, aki kimerészkedik a sötétbe. Szerencséje volt az öregemnek is, hogy ki voltak kötve; éppúgy gulyássá aprították volna őt is, mint valami szerencsétlen vándor drótosót, akit még életükben nem szagláztak körül.

— O az — mondta mama és dobolni kezdett a kapukulccsal az ablakpárkányon. Nem látszott diühösbönek a szokottnál, de az éppen elég volt. Ha az ablak fán dobolt a kapukulccsal meg effélékkel abból sok jó nem származott.

Nemsokára nagy dörömbölés támadt, akárcsak két-lovas szekér hajtott volna valami palánkhidon. Aztán az egész ház megrázkódott, mintha valami óriás porolyával kivágták volna a fundamentumot alóla.

Pedig csak az öregem volt, aki próbálgatta a tornáclepcsőket a sötétben, mint ha attól félné, hogy nem bírják a súlyát. Mindig attól félt, hogy valaki csapdát állít fel a sötétben vagy meglazítja a deszkákat a tornácban, hogy beessen a lépcsők alá és ott kell majd fekvődni és a mama felülről eléri őt egy seprővel, vagy affélével.

— Ezegyszer nem uszta meg szárazon — mondta mama. — Ami sok az sok. — Hadd nézzek ki, mama — mondtam. — Tessék megengedni, hogy kinézzek. — Meg ne mocsanj, Williams és húzd a fejedre a takarót, — mondta és tovább kopogott a kapukulccsal az ablakpárkányon. — Nem gyereknek való látvány ez.

Feltérdeitem és a fejemre huztam a takarót, de azért rést hagytam, hogy kikukucskálhassak. Az előszobajtó kicsapódott és a felső üvegrész csaknem összetört. Az öregem sohasem tette azt a be nyomást, mint aki nagy szűrt helyez az üvegjátó, a butorok vagy bármilyen épségére a házban. Egyszer egy éjszaka izekre törte mama varrógépét és mamának hosszú hónapokig kellett apórolnia, míg megreparálathatta.

Sohasem tudtam, hogy az öregem ilyen ricsajt tud csapni. Akkorákat ugrott az előszobában, mint aki azért akarja törni a padlót. A képek csak úgy remegtek a falon és némelyik, többek között a Tucker nagymama képe is, egészen elferdült.

Mama felcsavarta a villanyt és a kandallóhoz ment, hogy megpiszkálja a tüzet. Volt még parázs a hamu alatt. Mama gyújtóst szórt rá, aztán meglepvezté újságpapírral. Amint a gyújtós égni kezdett, két három hasáb fát rakott rá, aztán leült, háttal a tűznek és várta, hogy az öregem bejőjön a szobába.

Az öreg közben csapkodott az előszobában, az volt

az érzésem, hogy a széket rugdossa nagy lendülettel a konyha felé. Aztán hirtelen csend lett és az öreg mondott valamit valakinek, aki vele volt.

Mama hirtelen felkelt és felvette a pongyoláját. Gyorsan a tűkörbe tekintett és megigazította a haját. Nagyon meg volt lepve, hogy az öregem vendéget hozott magával.

— Te meg húzd a fejedre a takarót és aludj, — mondta mama. — De én látni akarom, — rimáncodtam.

— Ne feleselj, Williams, — mondta és dobantott lábával. — Tégy úgy, ahogy mondtam.

Fejemre huztam a takarót, de azért persze kikukucskáltam.

A szobajátó kinyitott pár centiméternyire. Feltérdeitem megint, hogy jobban lássak. Ebben a pillanatban kirugta az öregem az ajtót — sarkig. Nekivágódott a falnak, hogy csak úgy porzott.

Mama összefont karokkal meredten bámult rá. — Hát ez meg mi az istencsodája, Morris Stroup? — mondtam.

— Gyere csak be és érezd magad otthon, — szólt hátára az öregem és valakit vonzott be karjánál fogva. — Ne szégyeld magad a saját házamban.

Egy sovány fiatal lányt húzott be a szobába. Akkor lehetett, mint mama egyik fele. Az öregem nagy lendülettel egészen a varrógépig taszította. Mama hol az öregemet, hol a lányt nézte, kapkodta a fejét, mint egy szélkakas.

Nem volt épületes látvány ahogy az öregem részegen tántorgott és ahogy mama ott állt és olyan diühösvolt, hogy egy mukkot sem tudott szólni.

— Köszönj, — mondta az öregem a lánynak. — De az nem szólt egy szót sem.

Az öregem erre átkarolta a lányt a nyakánál és meghajoltatta. Egy párszor így meghajoltatta mama felé, aztán ő is hajlongani kezdett és nemsokára ütömenes csinálták. Olyannyira, hogy a végén mama is biccenteni kezdett a fejével, fel és le, mintha dróton rángatták volna.

Ugyilátszik hangosan el-kuncoghattam magam, mert mama egy darabig bambán nézett rám, aztán leült a kandalló lé.

— Ki ez? — kérdezte mama olyan hangon, mint akinek nyilván fontos a dolog. Sőt egy pillanatra úgy tűnt, mintha nem is haragudna. — Ki ez Morris?

Az öregem olyan erővel vetette le magát a székre, hogy csoda, hogy el nem tört.

— Ez? — mondta az öregem. — Hát ez Lucy. Mostanában ő az alkalmazottam. Aztán, mint aki el akarja terelni a beszélgetést a témáról, hozzám fordult. Igagtottan kukszoltam a takaró alatt.

— Helló, fiu, — mondtam. — Hogy vagy? — Köszönöm, jól, — mondtam és szerettem volna valami olyasfélét hozzátenni, hogy milyen boldok vagyok, hogy látom.

— Oszl nőtől-e valamelyest már megint, fiú? — kérdezte.

— Azt hiszem igen, egy kicsit, — válaszoltam.

— Hát akkor jó. Nagyon helyes. Csak folytasd tovább, fiu. Eszre sem fogod venni és már ember lesz belőled.

— Papa, én... Mama felkapott egy darab gyújtóst és feléje vágta. De elvettette pár centivel és az öregem helyett a Tucker nagymamát találta el a falon. Az öregem felugrott és vad körtáncba kezdett, mintha őt találta volna

a fadarab és nem a nagymamát. Így tántorgott körbe, míg végre elvesztette egyensúlyát és lerogyott a földre a fal mellett.

Kinyújtotta a kezét és megkapaszkodott egy támlásszékekben. Figyelmesebben vizsgálta a széket egy darabig aztán kezdte kihuzogatni a támlakülöket. Ahogy kirántott egyet, — egyenesen bedobta a tűzbe.

Mikor elkészült a küllökkel meg a széklábakkal, nekilátott a támlalécnek, izek-re szedte azokat és behajlítgatta a tűzbe. Mama nem szólt egy szót sem. Csak ült és bámult rá egész idő alatt. — Gyerünk innea, Morris — szólalt meg a lány, akit Lucynek hívtak.

Ez volt az első szava mióta a szobában volt. Mama meg én kissé meglepve néztünk rá, az öregem is nagy szemeket meresztett, mint aki teljesen megfélekedett a jelenlétéről.

— Gyerünk innea, Morris, — mondta a lány. — Úlj le és tedd magad kényelembé, — mondta az öregem. — Úlj csak le, Lucy.

Lucy szófogadóan leült. Csoda muris látvány volt, ahogy ott ült és mama pulykavörösen a kandallónál és az öregem a földön, ahogy szedte szét a széket. Megint elvihoghattam magam, mert mama fenyegetően rázta fejével az újít és intett a fejével, hogy huzsam magamra a takarót és aludjak. De persze alvásról ilyen körülmények között szó sem lehetett és alkalmasint ezt mama is belátta. Feltérdeitem tehát és tovább kukucskáltam.

— Ha készen van azzal a székekkel, Morris Stroup, adjon ide hét dollárt, hogy egy utat vehessek, — szólt meg mama vészjósló nyugalommal és himbálni kezdte magát a hintaszékben. — Nevetéges, Márta, — mondtam az öregem. — Nevetéges. Olyan szék nincs a világban, amiért én egy dollárnál többet adjak. Vagy legfeljebb kettőt, — tette hozzá elgondolkozva.

Mama, mint valami gombnyomásra, hirtelen kikökölt a révületből. Felugrott, kezébe kapta a seprőt és az öregemre vetette magát. Addig verte a fejét, míg csaknem szétmállott az egész seprő. A padló tele lett szalmával. Ekkor mama megfordította a seprőt és a nyelvvel kezdte szurkálni az öreget.

Az öregem gyorsan felkelt és a szobán keresztül a faliszekrény felé távolgott. Utközben még tűzrevetette a szék maradványait. Kinyitotta a faliszekrényt és belement. Bent valamit tehetett a zárral, mert mama semmiképpen sem tudta kinyitni kívülről.

Ekkor már mama olyan diühösvolt, hogy valójában nem tudta mit csinál. Leült az ágy szélére és egy kicsit feltűzte a haját. — Ezt nem uszta meg szárazon, Morris Stroup, — kiáltott mama a falajtón át. — Ezt az éjszakát megemlegeti, amíg él. Nem süil ki mama és fejével a szek-előt?

Hirtelen a lány felé fordult, akit az öregem hozott magával. — Elviheti, — mondta neki mama és fejével a szekrény felé intett, — de a szemem elé többé ne kerüljön ebben az életben.

— Nekem azt mondta, hogy nőlen, — mondtam Lucy. — Azt mondta, hogy mindegy is nőlen volt.

— Nőlen — visitotta mama. Megint pulykavörös lett és a kandallóhoz rohant a piszkavasért. Átdugta az egyik résen és kezdte felfeszíteni a szekrényt.

Bent az öreg irtozatos rugkapálózásba és üvöltésbe fogott. Erre a kutyák megint vonítottak kezdtek és olyan zenebona támadt, amilyenre nem emlékszem amióta az

eszemet tudom. Ha valaki a ház körül járt az éjjel, biztosan azt hitte, hogy rablók koncolják fel az egész családot.

Lucy hirtelen sirni kezdett. — Vegye ki onnan azt a piszkavasat, — kiáltott mamára. — Még megsebesít! Mamának sem kellett több. Lesújtó pillantást vetett a lányra és a foga között sziszegte:

— Ez az én dolgom, kis-asszony. Bizza csak rám, tudom mit csinálók. Tükön ültem az izgalomtól. Atkuszam az ágy másik végére, hogy jobban lássak. Életemben nem láttam még ilyen zrit. Mindkettőjüket fojtogatta a düh és nem tudták mihez kezdenek. Ugy álltak szemben egymással, mint két fiatal kakas, amelyek verekedni szeretnének, de még nem tudják hogyan kell, ígyhát csak a szárnyaikat csapdosás, hogy elrémítsék egymást.

De mama erős volt és terjedelmes. Végre elszánta magát, ledobta a piszkavasat, elkapta Lucy-t és nagyot taszított rajta. Lucy végig hullámozott a szobán és a varrógépnél kötött ki. Mindössze egy szempillantás műve volt. Lucy fogai vacogtak a rémületől.

Mama megint felvette a piszkavasat, teljes erejével feszítette az ajtót, mely hirtelen kinyitott. Ott állt az öregem a faliszekrényben, bebegabalyodva a mama ruháiba és olyan bánatos pófát vágott, mint akit szobtolvajlásban érnek tetten. Életemben nem láttam az öregemet ilyen maflán.

Ahogy az öreg előkerült a szekrényből, mama Lucy ellen fordult. — Nem süil ki a szemem ember után futkosni? Mars ki a házból, de azonnal!

Elkapta Lucy-t szoknyájánál fogva, de Lucy kiszabadította magát. Mereven farkasszemet néztek, aztan egymásnak mentek, mint két fiatal kakas, melyek végre rászánták magukat a verekedésre. Ugráltak körbe a padlón, karjaik lebegtek, mint a szárnyak mama pongyolája és a Lucy szoknyája meg úgy repesdtek, mint a lefosztott tollszálak. Sokáig szökdéltek így körbe, mint valami ringelspiel és közben kegyetlenül cibálták egymás haját. Életemben nem hallottam ilyen visoitást. Időközben az öregem hozzászokott a fényhez és megpróbálta követni az eseményeket. Nagy igyekezettel forgatta a fejét körbe-körbe, de azért sokat elszalasztott a látványból.

Mama és Lucy közben átverekedtek magukat a szobában most a hallban gyömmöszölték egymást. Ezalatt az öregem végigbotorkált a szobán és egy másik szék után keregett. Mama hintaszéke került a kezéigébe. Mama ebbe ült mindég, amikor varrogott vagy pihent.

Ekkor mama és Lucy már a tornácban „dolgoztak.” Az öregem becsukta az előszobajátót és lezárta. Nagy, nehéz pántos ajtó volt erős vaszárral.

— Kár itt minden szó-ért, fiam, — mondtam, s leült az ágy szélére és kezdte le-huzni a cipőjét, — nincs edesebb dolog a világban, mint amikor két nőstény veszekszik. Néha... Bevágta a cipőjét az ágy alá és eloltotta a villanyt. Az ágy felé tapogatózott és húzta maga után mama hintaszékét. Hallottam, mint nyikorog a szék fája, amint húzogatta ki a küllöket. Kezdte szét szedni a széket és a darabokat dobálta a tűzbe. Egyik másik darab a kandallót találta, néha meg éppenséggel a falat.

Odakünn meg folyt a ricsaj. Mama meg Lucy tép-kezdek egymást és a kutyák is rázendítettek megint. Lent lehettek már a kertben.

— Néha, fiu, — mondtam az öregem, — néha az az érzé-

nam nyílt a Ringelspielnek negismerkedni.

Most itt áll a Ringelspiel az akkói Gán Ironiban. Van valami ezen a Ringelspielen, amit nem láttam sehol a világban másutt, a pesti Városligetben sem és a bécsi Praterben sem. Kék-fehér nemzeti lobogót lobogtat a tengeri szél az akkói Ringelspiel tetefén.

Megbuvok egy fenyőfát mög, mint valaha Kisvárdán és nézem a Ringelspiel bájos forgását.

— Tessék beszélni, csak tiz fillér, numai cinci krájcár! — hallatszott valaha Déván a vár alatt, a Sároban.

Kis csángó cselédek jöttek, köztögették ki a félcipulát a recés zsebkeendő sarkából és szálltak fel az aranykantáros lovacska há-tára.

Katonák közeledtek kézenfogva vidéki katrincás hölgyekkel. Én nem tudnám ma már pontosan megmondani, de azt hiszem, katonáknál parancs volt rá, hogy örmestertől lefele csak kézenfogva szabad megjelenni vasárnap délután a hölgyel. Nagyon szép látvány volt az, kérem, amint a hadfiak beleakasz-ították a kisujjukat a hölgy kisujjába és a karjukat lóbálva, masiroztak végig a reálisokla előtt elhuzzódo korzón és tartottak célirányosan a Ringelspiel felé.

Kár, hogy az izraeli hadsereg nem hozta ezt a szép szokást itt is törvénybe és fölötte csodálom, hogy a pártok valamelyike nem ette meg a Kneszetben szóra.

Szobaciek és konyhaművésznők is jöttek az ismerősökkel a Ringelspiel irányába.

Jaj, kérem, megint egy szó, akárcsak a Ringelspiel, amelynek használatáról itt még nem történt gondoskolas. Ismerős. Ez nem azt a fogalmat fedi, amit itt ez a szó jelent. Ez más, egészen más. Ez ideált jelent, a babámat, a kedvesemet, a bölégényemet, a menasz-zonyomat, aki azonban a jövő vasárnap a Ringelspiel-nél már esetleg más lesz. És mégsem jelenti egyiket sem. Ez a kapcsolatoknak ágész más fajtája. Ez valami, amit egyetlen más szóval sem lehet helyettesíteni. Ez csak így hangzik jól, bájosan, hogy ismerős. Kezít csokolom. naccsága, az ismerősöm.

Tisztelettel ajánlom az ismerős szót az Izraeli Tudományos Akadémia illetékes osztályának, ha majd a saját nevét meg fogja találni.

De térjünk vissza a Ringelspielhez.

Omnibuszszzerű kis házikó áll itt Akkón a Ringelspiel előtt, alatta kerekkel. Akkurátosan, mint valaha Kisvárdán, csakhogy ott ké-mény is volt rajta, ami füstölt és szűke, kontyas amazon kukkantott ki csipke-függönyös ablakán. Én akkoriban azt hittem, hogy ez hozzá tartozik a programhoz és azon vettem magam észre, hogy inkább ezt a másorszámot nézem, mire másnap rituális fürdőt vettem.

— Rák chámisá grus! — mondtam egy khakinadrágos kikiáltó.

Féltreértések elkerülése végett még hozzátesszi:

— Nar finev grus! Füstösképű leány hátbavágja az ismerősét és az kitororászsa a bugyelárisából az őt grust.

Egy jekeképű fiu meghajlik egy kenderhaju lány előtt és utána szállnak fel a barksába.

— Hej-haj, sose halunk mög! — kiáltja valaki az ismerőse mellől az egyik lórol.

Én meg ott állok a fenyő mögött és szédülök. Nem a Ringelspiel forgásától, hanem attól a kék-fehér zászlótól, amelyet az akkói szílele ott hintáztat a Ringelspiel tetefén.

Fordította: Sockely István

„THE FIRST YUDEANS”

— A Zsidó Légő megalakulásának 35 éves évfordulójára —

Tel-Aviv (Az Új Kelet tudósítójától) — Az ember a körülöttől is szel, — Braverman Beér Tuvjáról, — a jövőkész kihalófélben lévő fajtajához tartozik. Azokhoz, akik 35 évvel ezelőtt, vagy még annál is előbb léptek erre a földre és itteni életük mindennek mondható volt csak nyugalmasságuk. Nyakas emberek ezek, akik visszaszerezték az ősi zsidó földmives egy-egy tulajdonságát, csak egyet nem tudtak visszaszerezni, a hosszú életet. Bizony, ennek a generációnak tagjai fárasztó munkát végeztek, de a hátrahagyott bennük, 50-60 éves korban. Alig múltik el hónap, hogy fel ne vonják a gyászdrapériás zászlót valamelyik közintézményünk, és akkor már tudjuk, anélkül hogy megkérdőznénk, ismét szegényebbek lettünk, újra itthagytuk bennünket valaki, aki... pótolhatatlan. Mert ez a generáció pótolhatatlan. Talán 100 vagy 200 esztendő kell ahhoz, hogy újra kinőjön egy ilyen generáció, mint az övék volt.

Szóval Braverman Beér Tuvjáról is ezekhez tartozik. A Zsidó Légő katonája ként érkezett az országba, méghozzá Amerikából. Rég nem láttam, de a múlt hét valamelyik napján, egyik telavivi kávéház terraszán megpillantottam. Sasorra keményen ugrik ki két ártatlankifejezésű, kissé vizezős szemű kék szemű, arcát sűrűn behálózzák a piros hajszálerecskék. Kopasz koponyája fénylik az izraeli nap alatt és csak a tarkója tájkát szegélyezi ősz sörénye. Napbarított vastag nyaka van beértuvjai öreg barátunknak. Ezt a nyakat a világ bármelyik táján felismerhetünk. Ilyen jellegzetesen ráncosra és cipőbarnára csak az izraeli nap képes preparálni ezt a „nyakas” népet. Egy üveg sör volt e-lőtte és egy pohár konyak.

— Gyere öcsém, új ide egy kicsit, nem érdekes loholni — és már fogta is a karomat, leszorított maga mellé.

— Mi a fene — mondom — Braverman sörét és konyakot iszik ebben a kutyá hőségben?

— Azt sem tudod, hogy mi van ma, mi? Persze látszik, hogy zöldfülvű vagy. Rendeltem egy sört, de hát et-től elalomsodni az ember, hát legyen valami vidító is ma, igyunk!

— Hát mi van ma Braverman? — Jubileum, öcsém, jubileum, de hát mit tudtok ti arról, eh mit tudtok egyáltalán. Harmincöt évvel ezelőtt, ha Jabotinsky azt mondotta volna nekünk, hogy lesz majd egy zsidó generáció ebben az országban, amely elefelejt a „First Yudeans”-t, talán el sem indultunk volna vele...

— Na hozzon még egy konyakot — mondotta a pincérnek — és mesélni kezdett.

Amikor a palesztinai zsidókat deportálták — Néhány hónappal az első világháború kitörése után (te még a világon sem voltál) a törökök is beléptek a háborúba. Akkor itt már 80 ezer zsidó élt. A törökök voltak ám itt az urak és azt akarták, hogy mindenki aki fennhatóságuk alatt él, vegye fel a török állampolgárságot. Megjelent a hírhedt ottomán törvény, amely szerint aki nem veszi fel haladéktalanul a török állampolgárságot, deportálják az országból. A jisiv legnagyobbrésze abban az időben orosz zsidókból állott, akiknek a török állampolgárság úgy kellett mint nekem a malária. Viszont a hatóságok nem ismerték a tréfát. 1914 decemberében összeszedték mindazokat, akik nem vették fel az állampolgárságot, és két hónapon keresztül a

zsidók tizezreit gyűjtötték össze és szállították a jaffai kikötőbe. Itt hajóra rakták őket és elszállították Egyiptomba. Az egyiptomi zsidók között nagy népmozgalom indult meg palesztinai testvéreik méltó fogadtatására. Ráv Náchum, akkor még nem zavarta az egyiptomi zsidóság vezetése és így sikerült a deportáltakat Alexandriába összpontosítani. A deportáltak szomorú helyzetén azonban az egyiptomi zsidók gondoskodása sem tudott sokat segíteni. A télettség, a kétségbeesés és az országban maradt hozzátartozók iránti aggodalom lett urra ezen a tömegben.

A portarturi hős és az orosz újságíró

A deportáltak között akadt néhány tettekre kész fiatal ember, aki nem akarta átadni magát az általános kétségbeesésnek. Volt közöttük egy, akit már jól ismertek, hiszen különös ismertetőjele is volt: a „félkaru” — sutogták. Elterjedt a hír, hogy valaha orosz tiszt volt a félkaru, aki magas kitüntetésekkel szerzett a japánok ellen vívott portarturi csatában, ott vesztette el az egyik karját is. Trumpeldor-nak hívták és egy alacsony, szemüveges, diákkülsőjű férfit jelölték ki, aki néhány orosz lap megbízásából járta a Közelkeletet. Az újságíró neve Jabotinsky volt. Zeév Jabotinsky és Joszef Trumpeldor állandóan együtt voltak. Körülöttük ténfergett néhány diák, akik a jaffai heber gimnázium padjairól kerültek az alexandriai deportáló táborba. A társaság elöljárója véletlenül, majd céltudatosan összejárt és tanulmányozni kezdte a tulajdonképpeni „tényállást”.

Egyiptom ebben az időben elsősorú stratégiai szerepet játszott, egyre-másra érkeztek az angol csapatgyegek, a „közkeletit menesztő zsidók”. Híre járt, hogy rövidesen új front nyílik a világnak ezen a táján. Anglia a leggyengébb pontján a Dardanelláknál fogja megátadni az ellenséget. Egyiptom és Palesztina hadszíntérré válhat és az itteni harcok kimenetele döntő lehet Erec Jisráel későbbi sorsát illetően. Szinte önmagától vetődött fel a kérdés: Vajjon nem kötelessége-e a zsidó jisivnak részt kérni a döntésben? A fiatalok előtt nyilvánvalóvá vált, zsidó légiót kell szervezni, amely a Szövetségesek oldalán részt vesz Palesztinának a török járom alól való felszabadításában.

„Zion Mule Corps”

1915 márciusában öltött a terv konkrét formát. Trumpeldor és Jabotinsky összejártak az alexandriai zsidó deportáltakat és megkezdtek a toborzást. Több száz önkéntes jelentkezett név sorával felszerelve jelentek meg ezután az Alexandriában állomásozó angol csapatok parancsnoka, Maxwell tábornok előtt és előadták a tervet. Jabotinsky

és Trumpeldoron kívül jelen voltak a „fiatalok” képviselői is, Levontin és Gluszkinn személyében. A tábornok nagy figyelemmel hallgatta végig a tervet és megígérte, hogy gondolkodik felette. Néhány nap múlva értesítette Jabotinskyt, hogy tisztán katonai megfontolásból kiindulva elfogadja a zsidó légióra vonatkozó tervet és tekintettel arra, hogy a közelgő hadműveletekhez a hadseregnek nagy számú trénerre lesz szüksége, azt javasolja, hogy a zsidókból ilyen „fogatolt-alakulatot” szervezzenek. A fogatolt-vonat ösvéreként fog állni... Nehezen lehetne azt állítani, hogy az ajánlat lelkesedést váltott volna ki. Egyedül Trumpeldor, a veterán harcos látta a Maxwell tábornok ajánlatában rejlő lehetőségeket és ő volt az első aki felkiáltott: „Elfogadjuk az ajánlatot.” Később megmagyarázta barátainak, hogy kizárólag rajtuk mulik, hogy milyenné formálják az alakulatot. Néhány nap múlva felállították az új egység kiképző táborát és az egység a „Zion Mule Corps” büszke nevet vette fel. Az alakulat parancsnokul az ir származású John Peterson ezredet neveztek ki, aki később összekötő sorsát a zsidó légiókéval. Trumpeldor tisztihelyettesi rangban kezdte meg a szolgálatot, majd később Peterson helyettesévé nevezték ki.

500 ember, 750 ösvér, 20 ló...

A hivatalos formalitások elintézése után feleskették a légiót. A feleskétési szertartást De-la Pergola Egyiptom országos főbírája látta el. Az egység jelvénye a Mágén Dávid volt, a vezényszavakat heberül mondták. A törz parancsnokság rendelkezése értelmében, a légió állománya: 500 ember, 750 ösvér és 20 ló a tisztek számára...

Április 17-én, az alexandriai kikötő szénrakodó mo-lójáról behajózták a zsidó légiót. Mindenki tudta: Irány: a front. Csak azt nem tudták, hogy merre és hová? Peterson ezredes, a légió parancsnoka lepecsételt borítékot szorongatott, amelyet a parancs szerint, csak a tengeri út második napján volt szabad felbontania. A hozzá írt zsidó kérdésekre nem volt hajlandó elárulni az út célját, de elárulta az ir származású katonák nagy emberi értékeit és mély biblikus szellemét. Többek között kőser konyháról és a zsidó ünnepek betartásáról is személyesen gondoskodott. Közben kiderült, hogy a cél Galipoli félsziget, a Dardanellák közvetlen közelében. „Itt majd bebizonyíthatjátok mit értek” — mondotta gátlástalanul Peterson ezredesnek. Ezen a félszigeten készültek az ausztráliai, new zelandi és kanadai erők hid-főállást alkotni a Törökország támadás megindítására.

A galipoli partraszállás után érte az első csapás a légiót. Két századot leválasztottak róla és visszarányították Alexandriába, a feleskésnek bizonyított igazságtalokkal együtt. Hiábav-

lónak bizonyultak az ígéretek, hogy a századok visszajönnek, és hiába interveniált Peterson ezredes, a visszavezényelt két században meg-lazult a fegyelem, megtagadták a parancsok teljesítését, megszökdöttek. Ez lesújtó hatással volt az alexandriai deportáltakra, akik között tovább folyt a toborozás. Ez-szel szemben a galipoliak név-tel rövid hónap alatt kitűnő hírnevet szereztek a legfelsőbb hadvezetésnél is, sőt a jó híruk eljutott a londoni kormányhoz is. Tíz hónapig maradtak a galipoli fronton és J. Hamilton tábornok, a front parancsnoka külön napiraportban dicsérte meg a légió teljesítményeit. Azután Galipoli félsziget kiürítésével hirtelen visszairányították az egész „Zion Mule Corps”-ot Alexandriába. Trumpeldor, aki a légió lelke volt, tüzes szavakkal bátorította embereit, akiket lesújtott a hír, hogy visszamennek. Az utolsó éjszaka lepe alatt bucsuztak el elesett bajtársaik sírjától, majd amikor behajózták a kerület a sor, kiderült, hogy a hajó nem elég nagy. Kiadták a parancsot: megsemmisíteni az állatokat.

A parancsot végrehajtották ugyan, de az igen lesújtó hatással volt a csapatokra. Amikor 1916 januárjában visszakerültek Alexandriába nem várták őket újabb feladatok és a „Zion Mule Corps”-t leszerelték.

„The First Yudeans”

A ZMC feloszlata után egy évvel, a véletlen folytán összehajózott a három férfi: Jabotinsky, Trumpeldor és Peterson. A zsidó légió három alapítója ezután tárgyalt lord Derbyvel, az akkori angol hadügyminiszterrel. A leszerelt „Zion Mule Corps” dicsőségét még nem felejtették el az angol kormánykörök. A találkozásból történelmi határozat született: Megalakítják a „Jewish Regiment”-et, amely a zsidó zászló alatt, a hétézas menora-címerrel fog majd résztvenni Palesztina felszabadításában. A határozatot csak 2 év múlva váltják való-lórá. A Balfour-deklaráció

Magyar-zsidó falu a határszélen

(Folytatás a 3-ik oldalról) a Szochnut uraival összevesz-niök, mert ha visszautasítják a ládákat, úgy nehézségek lehetnek a gépek és egyéb felszerelési tárgyak kiutalásánál. A titkár érve-lésére meghátráltak és most ott állnak a házak közelében az óriásládák és a nap tüze-től megrepedeznek. Telen az-estől majd megröghadnak, — a gazdák számlájára.

A Szochnut eme gazdálkodását mi is — enyhén szölvő — különösképpen találjuk. Ezért felkerjük annak kivizsgálására, kinek állt ér-dekében rászólni a beérő jami gazdákra a fölleszék ládákat 65 fontért darabját, amikor ezt a pénzt sokkal hasznosabb célokra lehetett volna fordítani.

Mindent a Szochnutól várnak

A gyerekek is lassan fel-cseperednek és hova-tovább az iskola problémája égetőbb lett. De a megoldás kibon-takozását még távolról sem látják. Hangoztatják, hogy a falunak szüksége volna állandó orvosra és tanítóra. Ha két intellektuál kerülna a faluba, úgy a kulturviszo-nyok is lényegesen megja-vulnának, amire bizony nagy szüksége volna.

Es még sok minden egyéb-re. S mindezt a Szochnutól várják. Ebben rejlik a leg-több baj rugója, mert kiül belőlük a kezdeményezési kedvet és fokozzák a türel-metlenséget. Összesen három éve vannak a telepen és nem tudják megbocsátani a zsidó népek, hogy még nem hozták be a gazdátok-ra az újtestet. Bizonyára

és az ország déli részének Allenby tábornok által tör-tént elfoglalása adják meg a végső lökést a nagy terv megvalósításához. Angliában Jabotinsky, Amerikában Jic-hák Ben Cvi és Dávid Ben Gurion szervezik a légiót, de megindul a munka Pa-lesztinában is. Angliában megalakul az első ezred, amelynek neve: „38-as királyi lövészek”. A „39-es lövészek” az amerikai önkén-te-sékből toborozták, a 40-ese-keket pedig Palesztina felsza-badított déli részében.

Fényes parádé keretében bucsuznak Londontól a 38-as királyi lövészek. Az irány Egyiptom. Utánuk nemsoká-ra megérkezik az amerikai 39-es ezred is. A palesztinai ezred akkor még kiképzés alatt áll... Szaráfenden. A 38-asok és a 39-esek kitünté-tik magukat a jerichói fron-ton és a Jordán folyón való átkelésért vívott küzdelmek-ben. Közben végetért a há-boru de a délpalesztinai ez-red, amelynek spirituális rek-tora dr. Weizmann, Eljáhu Golomb, Dov Hoz, Mose Szmilansky és Ráchel Já-náit voltak, most készülnek csak az igazi nagy feladat-ra. Ők akarják képezni a palesztinai helyőrség első magvát. 1919-ben, teljesül a nagy álom. A 38-as angol, a 39-es amerikai és a 40-es pa-lesztinai lövészezekreket veta-ránjaiból megalakítják Je-huda első légióját a „First Yudeans”-t. A légió megalakulásáról szóló rendelet meg-jelenik az angol király na-piraportjában is.

Öreg barátunk a „First Yudeans” veteránja szétár-ja napszitta széplős karjait. — Bizony másképp alakul-tak a dolgok, nem úgy, a-hogy reméltük. A nagy re-mények nem valósultak meg, Anglia hátat fordított an-nak a szellemnek, amely a Balfour-deklarációt és a „First Yudeans” megalakul-lását szülte. 1921-ben, véres arab-zavargások után lesze-relték a zsidó légiót.

Amikor kezefejével az utolsó csöpp sörhobot is le-törölte szájáról, a másik ut-cából katonai teherautó ka-nyarodott be, amelyről tü-zér-fiúk és lányok ugráltak le. Nagy zajjal rohantak meg a szomszédos mozi-pénz-tárt.

— Menjünk — mondta — és elindultunk ki-ki a maga útjára.

„KÉPESLAP

Az állatszeliidő bemutat-ja a varieté igazgatójának idomított kutyáját. A kutyá talonmáriást játszik.

— Ez nagyszerű — mon-dja az igazgató — és még hozzá milyen jól játszik.

— Dehogy játszik jól. — válaszolja mérgesen az állat-szelidő — nem lehet leszo-katni róla, hogy ne csóválja a farkát, ha jó lapot kap.

(Rire, Párizs)

Mr. John E. Force, cleve-landi lakos hatalmas vagyo-nának kizárólagos örökösévé feleségét jelölte meg, azzal a kikötéssel, hogy felesége-nek előzőleg 12 hónapot egy nagyvendéglőben kell eltöl-tenie edénymosogatói min-dségben. Mr. Force ezzel a-kart bosszút állni feleségén, aki egész életét megkeseri-tette azzal, hogy kényszeri-tette az edénymosogatóra.

(Time, New-York)

Ötéves kislányomat né-hány hétre vidéken lakó nagymamájához küldték. Mi kor a holmiját csomagoltuk, megkérdeztem, nem-e akar néhány képeskönyvet is ma-gával vinni.

— Igen — mondta lányom — és máris hozta két képes-könyvét és a „Hogy neve-m a gyermekemet?” című népszerű pedagógia könyvet.

— Hát ezt mire hozod? — kérdeztem lányomat az utó-bi könyv láttán.

— Ezt a nagymamának ve-szem. Tudod, ő még olyan régimódi és nem tudja, hogy a gyerekeket nem szabad verni.

(Reader's Digest)

Detroitban egy rendőr tet-tént két embert, akik nyil-vános helyen hazárdjátékokat játszottak. Kintit, hogy a kártya, amellyel játszottak, cinkelve volt. Nem lehetett megállapítani, hogy kié a kártya.

— Örmester — kiáltott a-bíró a tanuként kihallga-tott rendőrré — maga elko-bozta ezt a kártyacsomagot?

— Igen bíró úr — vála-szolta a rendőr.

— Hát maga nem tudja, hogy bírósági döntés nélkül nincs joga elkobozni a kártyát — mennydörgi a bíró. Azonnal szolgáltatva vissza a kártyát jogos tulajdonos-nak.

— Az egyik vadlőtt azonnal kinyújtja a kezét, hogy a kártyát átvegye, mire azon nyomban 90 napi elzárásra ítélték hamiskártya forga-lombahozásáért.

(Associated Press)

A jeruzsálemi Mész Seárim egyik házán az a felírás ol-vasha: „Órák és ptiliák ja-vításai! Kegyes adományok is elfogadtatnak!”

(Jerusalem Post)

— Biztos úr, biztos úr, fogja el azt a férfit — ki-bálja magából kikeleve a Prá-terben egy nő — meg akart csókolni.

— Hagyja futni lelkem — válaszolja a rendőr — majd akad más, aki megcsókolja.

(Die Woche, Bécs)

A főszerkesztő kioktatja a fiatal újságírót.

— Tartsa mindig szem-előt, amit Pulitzer mon-dott: „Ami az asszonynál a hitvesi hűség, az legyen az újságírónál a pontosság!”

— Bocsnatott kérek — válaszolta az újságírónő, — de azt hiszem, ez a tétel nem mindig érvényes. Az újság ugyanis bármikor kö-zölhet helyreigazítást...

(Picture Post, London)

— Kétféle férfi van, — mon-dta egy okos leány — mindegyiknek vannak jótu-lajdonságai, melyeket ha egyesíteni lehetne, csak bol-dog nők lennének a vilá-gon. Az egyik fajta férfi: mindig jókedvű, jókínézésű, okos, elegáns, gazdag, jó-humorú, és a másik fajta hajlandó bennünket felesé-gül venni...

(Time, New-York)

קוקו התחריגים
Etrog-szállítás
külföldre
J. Sonnenfeld
TEL AVIV, Hár Szináj u. 5
Allenby-nagytemplommal
szemben. (*)

szakmabelli,
ivritül-németül tudó
pincéernőt,
továbbá szakács(nő)t
keresünk jó ajánlásokkal,
augusztus 1-re.
GANZ és KATZENSTEIN
Tel Aviv, Hagall u. 5, sz.
(Tachana Merkazit). (*)

ELSORENDU
lakatost
ceres azonnali alkalmazására
ZWI
motorkerékpárgyár,
T. A., HASZADNA U. 6.
(Azonál Givat Herzl 117.) (*)

Szapa automatával 140.- font
4 ajtós politurezott
szekrény, tükörrel 120.- font
Asztal, 4 kárpitozott
székkel 120.- font
„DETA”
JAFFA, 342-es utca 8. szám.
(A DETA mellett) (*)

A népi demokráciák műhelytitkaiból

(6-ik folytatás)

Mitől lehet legkönnyebben népszerű egy párt? Ha kegyelme és bizalmat tud nyújtani a tagjainak. A koalíció szervezete lehetővé teszi, hogy minden koalíciós párt bizonyos mennyiségű állást vívjon magának, közhivatalokban, állami üzemeknél ésatöbbi. A Kievből elindult kis partizáncsoport minden tagja percekben belül a legkisebb pozíciókat kapja. Állások várják a Nyugatról hazatérő emigráns kommunistákat is és fokozatosan tanulja meg mindenki, hogy a gyors karrierhez a legjobb út a kommunista párttagság.

Rákosiak tömegekre van szüksége, hogy a tömegekre támaszkodva egyre nagyobb részt követeljen magának a hatalomból. Anyi állás nincs, hogy mindenki nek kommunista kézből jusson kenyer, — Rákosi kezdi a biztosságot ígérve a becsalogatni az embereket a pártba.

Magyarországon 1945-ben rendkívül szigorú igazolási eljárásnak vetettek alá mindenkit. Igazolni kellett, hogyan viselkedett a náci megszállás alatt, az igazoló bizottságok tagjai a koalíciós pártok kiküldöttjeiből állottak. A kommunista párt kiküldöttjei minden egyes esetben „bizonyították”, hogy a biztosságot elé kerülő kollaboráns csak látszatra működött együtt a náciakkal.

Utasításait a földalatti kommunista mozgalomtól kapta, amelynek már a háború alatt titkos tagja volt. Ha...

...az illető előzőleg felajánlotta szolgálatait a kommunista pártnak és belépett a párttagok sorába...

A párt kiskereskedőktől kezdve, intellektuelleken és gazdag gyárosoktól az mindenki számára biztosított menlevelet és kedvezményeket, abban az esetben, ha valaki aláírta a belépési nyilatkozatot. A párt kezdett szépen növekedni és népszerűsüdni. Egyetlenegy réteg szimpátiáját nem tudta elnyerni Rákosi — a parasztságot. Hiába vindikálta magának a kommunista párt a feudális nagybirtokok gyors szétosztásának érdemét, — a földhöz juttatott kisparaszt bizalmatlan maradt. S kitartott saját pártja, a Független Kisgazdapárt mellett, amely a választók legnagyobb tömegeinek bizalmát élvezte a parlamenti koalícióban. Rákosi látszatra félretette a parasztság megszervezésének kérdését és a taktika alapján hozzászólt saját személynének, mint pártvezérnek, a népszerűsítéséhez.

Mitől lesz népszerű egy pártvezér? Ha sokat szerepel a tömeg előtt, sokat irat és beszéltet magáról, nem él költözött életet és legelőször beváltja mind azt, amit szónoklataiban ígér.

Rákosi nyilvános szerepléseit rendkívül gondossággal készítette elő. Tökéletesen tisztában van azzal, hogy egy 158 centiméter magas, aránytalanul nagy, teljesen kopaszfejű embernek, legalább olyan szimpatikusnak kell tennie magát, ha a tömeg előtt sikereket akar elérni, mint amilyen szimpatikus volt sokak előtt épp kicsinyesége miatt Dolfuss, a meggyilkolt osztrák kancellár.

Rákosi egy tehetséges újságíróval, Gál Györggyel, „Ludas Matyi” címmel vicclapot alapított. Sajátmagát tervezte azokat a sohasem bántó karikatúrákat és ad-

Irta: Petrovics Béla

mákat, amelyek személyét népszerűsíteni hivatottak. A másik nagy élelap szerkesztésébe — a Szabad Szájhoz, ahol délutánként magam is dolgoztam — becémpész egy Antal Gábor nevű fiatal újságíró. Ennek nincs más feladata, mint időben értesíteni Rákosi titkárságát arról, ha a lap kellemetlen formában akar élelődni róla.

Ugyanígy beépített embereket ültet minden szerkesztőségben. A rotációs papír kiutalása egyedül a megszálló szovjet hatóságoktól függ. A főszervezők hamar megértik, nem érdemes egy éle, egy gyilkos karikatúra, egy támadó cikk kedvéért, kockáztatni azt, hogy a rotációs papír kiutalása elmarad... Cenzurát nincs.

Elvben tombol a sajtószabadság. De ha valamelyik lap mégis írva valamit Rákosi ellen, azonnal gombnyomásra működésbe lép a nyomdászszakszervezet, — a cikket nem szedik ki.

Ilyesmire azonban ritkán kerül sor. Rákosi nem ad semmi okot arra, hogy támadják. Sőt, egyre komolyabb formában kezdi megjelteni a leghígebb, bölcs államférfi szerepét.

Az Akadémia utcai pártközpontban újságírókból és fiatal írókból külön biztosságot szervez maga mellé, amelynek nincs más feladata, mint Rákosit népszerűsítő történetek kiigazítása. A párt gondoskodik arról, hogy a történetek szájról-szájra járva eljussanak a legkisebb falvakba is...

Legendákat gyárt jászivéről jóidulatról, emberszeretetről és arról, mennyire hálás azoknak, hosszú évek múltán is, akik jók voltak hozzá.

Házat és felemelt nyugdíjat ad egyik fegyőrének, Kermák Istvánnak, aki annakidején levelet csempészett be hozzá. Egy polgári újságíró, Hajdu Endrét, államtitkári ranggal beülteti az igazságügyminisztérium sajtóosztályának élére — hálaiból azért, mert 1935-ben szimpatizáló hangon írt peréről... Gyermekotthonokat kultúrtermeket és kórházakat alapít és gondoskodik arról, hogy minél több helyen írják ki a nevét és minél több helyen legyen látható a felmagyított fényképe.

S ez az a pont, ahol a kommunista párt szolgálataiba kényszerít a művészetet. A világszerte látható Sztálin-plakátok, a legkisebb szovjet portréfestők és fotografusok együttes munkájának eredményei. A jó portré legalább annyira hoz zártartozik a kommunista taktikához, mint az állandó ígért. Sztálinról nem kevesebb, mint 73 féle rajplakát került forgalomba, teljesen aszerint, melyik országnak szánta a kommunista párt moszkvai propagandabizottsága. A fejek közötti különbséget legjobban akkor láthatja az ember, ha egymasmellé rakja a különböző népi demokráciák Sztálin-bélyegeit.

A lengyel bélyegen Sztálin nagyon emlékeztet a férfikora délen levő Pilsudszky marsallra. A román bélyegen sűrű fekete, tipikus román frizurát hord. Az a bélyeg, amit Magyarország számára készítettek, Sztálint egy jóvalis arcu magyar parasztnak ábrázolja, ugyancsak a cseh bélyegen

inkább egy tudós egyetemi professzor... Láttam Kínában kibocsátott Sztálin-bélyegeket. Ezeket Sztálinnak kissé ferdevágása a szeme. A szovjet-bélyegekről persze tipikus orosz fej néz vissza az emberre... S ami a plakátokat illeti, Sztálin arcsontja aszerint keskenyült, vagy szélesedett, hogy ázsiai tartományának, vagy nyugat-európai országnak szánták-e a plakátot.

Rákosi fejéről nem kellett ennyiféle portrét készíteni. De a híres magyar festő, Por Bertalan számára elég fáradságot jelentett az egyetlen hivatalos Rákosi fej megalkotása is... A portré különböző szögben elkészített fotográfiák alapján készült. S a különös fejforma ábrázolási problémáját azzal oldja meg, hogy ősz hajkoszorút varázsol Rákosi halántékára...

A plakátot százszázszámra sokszorosították nyomdaképpel és festőműtermekben. S kifejezetten a tiszter-tiszterterés Rákosi-fejek futószalag gyártásával kezdte meg működését Budapesten az a Nemzeti Dekoráló Vállalat, amelynek mammut-műtermében a legjobb festők és legjobb dekoráló szakemberek, díszlettervezőkkel és szakiparosokkal együttműködve nem tesznek egyebet, mint kollektív brigádokba tömörítve, festményeket, plakátokat és dekorációkat gyártanak a kommunista párt számára.

A sajtó- és propagandaosztályok kiütő pszichiaterekből álló vezetői pontosan tudják, ha valakinek az arcáról millió és millió plakátot látnak az emberek naponta, az agyukba az arcnak azok a jóságos vonásai vésszönek be, amelyeket a festőművész megalkotott. S ha valaki ezek után nézi az arc élő tulajdonosát, reflexszerűen olyannak látja, amilyennek azt a plakátok ábrázolják.

Hogy ne legyen túlságosan nagy a kontraszt a képek és a valóság között, Rákosi a legkisebb pesti szabót bizalmat ruhák számára... Ha ember szónoki emelvényen látja Rákosit, — hála a speciálisan szabott ruhának, nem veszi észre testi fogyatékosait. S ha végighallgatja őszinte, szívből jövő hangon elmondott beszédeit, el sem tudja hinni, hogy ez az ember valójában is állhatat.

Két esztendőm keresztül véletlenül sem ígért olyasmit, amit nem váltott volna azonnal valóra. Ez is hozzászólt a népszerűségi taktikához... Az országnak két nagy problémája volt: a háborús események során lerombolt hidak, vasútvonalak és utak gyors újjáépítése, valamint a háborút nyomon követő fantasztikus méretű infláció megállítása. Rákosi a koalícióban belül a kommunista pártnak követelte a közlekedésügyi tárcát. A fáradhatatlan munkabírású Gerő Ernőt állította a mi-

nisztérium élére. S percnyi pontossággal épültek a hidak, vasutak, utak. Pontosan úgy, ahogy Rákosi bejelentette.

Ugyanez volt a helyzet az infláció megállításánál. Rákosi megígérte angyalföldi beszédében 1946 közepén: „Megállítom az inflációt!” S 1946 őszé elején megszületett a szabványos pénztárca. A szovjet-bélyegeken a szovjetbankjegyek helyén az új magyar pénz, a forint, melynek értékállóságában még a gazdasági szakemberek sem kételkedtek. S főképp nem kételkedett a nép, mely látta, hogy az új pénztárca egyszerre mindenféle árut lehet kapni. S utcákon, tereken, üzemekben, ahonnan az emberek nem láthattak a titkos ajtó mögé, egyre többen kezdtek kiabálni: „Eljen Rákosi! Eljen a magyar nép szeretett bölcs vezére! Eljen a kommunista párt!”

S a nagy éljenzés közepette csak kevesen vették észre, hogy a bölcs és népszerű vezér maga szította az inflációt csak azért, hogy a pénzügyi zavarokban szinte éhbéért felépíthesse a hidakat, vasutakat, lerombolt gyárépületeket... S az elégedetlenkedők tömegeire támaszkodva teljesen kifosztotta azt a réteget, amely a háborús események ellenére vagy éppen azért, megtudta őrizni vagyonát.

A népszerű Rákosi ezzel minden fennakadás nélkül sikeresen végrehajtotta a taktika 4-es számú parancsát, amely azt mondja: „Szerezz pénzt a párt számára és tedd az egység vagyonlatanná.”

Pénz nélkül minden tömegmozgalom életképtelen. Ezt Sztálin éppolyan jól tudta, mint Hitler. Kettőjük taktikája között az a nagy különbség, hogy a rubel korántsem gurult olyan könnyen, mint ahogy annakidején a márka gurult. Sztálin jobban szerette, ha a különböző országok kommunista pártjai önellátásra rendezkedtek be. Pénzre magának is szüksége volt...

Pénzt munka nélkül — amióta a világ fennáll — kétféle módon lehet szerezni: ha az ember vagy rabol, vagy ügyes trükkkel elcsalogatja az aranyat a gazdagok pénztárcáiból. Rákosi mindkét módszert egyformán arányban alkalmazta. Vas-Zoltánnal — a mesterségesen szított infláció kellős közepén, Westorient néven nemzetközi kreskedelmi vállalatot létesített. Ugyanígy vállalatok kezdik meg művelésüket kelet- és közép-európai államokban. Európa leghírhedtebb fejeit, szélhámosait és néhány valóban hozzáértő gazdasági szakembert alkalmaznak. A feladat — az egyik országban összerabolnak árukat egy másik ország feketepiacán, használnak eladni. Rákosi az ügyneknek 40 százalékos részesedést, szabad határátelépési engedélyt és ingyen vasúti kocsikat ígért.

Ugyancsak hozzájárult az árubeszerezhöz.

(Folytatjuk.)

SZÍNHÁZ

GÁZFÉNYNÉL

Patrick Hamilton detektívdrámája a Kamari-Színházban

Az utóbbi hetekben két új darabot játszik párhuzamosan a Kamari-színház: Nasr-a-Din keleti legendáját (amelyről már e hasábkon beszámoltunk) és P. Hamilton angol író melodramatikus detektívdrámáját.

Hamilton darabjának angol címe: „Angel Street”, viktoriánus dráma, amely Londonban, az Angel-utcában játszódik le 1880-ban. Ez körülbelül mindent el is mond a darabról: hogy izgalmas, kissé fantasztikus és kissé szentimentális.

Az Angel-streeti tágas házába fiatal házaspár költözik be. Az asszony azonban meglepő, hogy súlyosan neurótikus és hogy férje, aki minden este gyanúsan elhagyja a házat és későn kerül haza, urálja őt. Az asszony egyedül, álmatlanul tölti el a hosszú estéket és arra lesz figyelmes, hogy a gázlámpa fénye időnként elhalványul: valaki meggyújtotta a gázát a lámpa valamely részében. De ki?

Erre a kérdésre ad választ a detektív, aki egy este, amikor a férj nincs otthon, megjelenik és felfedi Mrs. Manninghamnak a tényállást: férje régen körözött gyilkos, aki 15 év előtt meggyilkolta az ugyanebben a házban lakó öreg hölgyet. A rendőrség csak most jött rá hogy ő a tettes. Manningham azóta kutat az öreg hölgy vagyonterő briliánsai után. Ezért vette meg felesége hozományából az elhagyott házat, amelynek legfelsőbb emeletén felhalmozott öreg bútorok között még mindig keresi a kincseket. Ide lopózik minden este és mint egy megszállott, kutat a bútorok között. Ő tehát a titokzatos gázfélygújtó.

Egyszerre minden nyilvánvalóvá válik a fiatal asszony előtt. És amikor férje fiókjában a detektív megtalálja mindazokat a dolgokat, amelyek elvesztéséért a férje őt vádolta beteges feledékenységgel, rájön arra, hogy ő egészséges és hogy férje akarta őt tudatosan és szisztematikusan idegbeteggé tenni, hogy megszabaduljon tőle. A detektív, minthogy minden terhelő bizonyítékot megszerzett, letartóztatja a hazatérő elegáns férjet.

A darab, bár tele van meglepetésekkel és váratlan fordulatokkal — detektívdráma — képelesen érdekes és az előadás legnagyobb előnye, hogy az öt színész, akik játsszák, csaknem mind kifogástalan játékot adnak.

Bátja Lanczetnek, aki Mrs. Manninghamot alakítja, hosszú évek óta ez a legjobb szerepe. Játéka nemcsak mély átérzésről tanuskodik, de magán viseli a nyomát annak is, hogy a művésznő alapos komoly-sággal áttanulmányozta a lelkileg nyomorokká tett, de szeretetre vágyó fiatal asszony tragikus figuráját. Játéka maga a megható és meggyőző valóság.

Ismeretes egyébként, hogy Bátja Lanczet magyarországi mázusi színész, a Herzlián lakó Lanczet Herman lánya, aki szülei mellett gyermekkorában alijázott. Bátja Lanczet férje Peter Frey amerikai színházi rendező, aki a „Gázfénynél” című darabot is rendezte.

Jászó Jádán a férj sötét figuráját a főle megszokott

egyéni alakításban adja. Mose Hurgin — a Kamari-színház új színészei közül való, eddig a Mátáiban játszott — igen jó a detektív szerepében. Mirjám Bernstein-Cohen öreg házvezető-nője komoly kabinet-figura. A fiatal szobacsi Záhava Hess alakítja, kissé eltűzött kacérokódással.

A színháznak nem mindig használ, ha megfilmesített darabot játszik, mert a film óriási lehetőségei néha a hatást is ugyanilyen arányban fokozzák. Ez az eset a Patrick Hamilton darabjánál is, amelyet nemrég forogtatott a telavivi Ofirmozi. A film nem nagy produkció és mégis minden tekintetben, játékban, tartalomban és a játék dimenzióiban is, a színház fölépített áll.

Valljuk be, ki tud úgy játszani színpadainkon, mint Charles Boyer és Ingrid Bergman — nincs összehasonlítási alap sem, mintha minden más régióban történe. A filmen a ragyogó jelenetek változatossága nagy előtérben áll a színpaddal szemben, ahol az egész darab ugyanazon szobában történik. Például a filmben az egyik jelenet egy előkelő házikoncertet mutat ahol a fiatal Manningham-házaspár is megjelenik — mindenki megcsodálja a gyönyörű, elegáns fiatalasszonyt — és a koncert közben a „figyelmes” férj oda-táskájából a karóráját. Persze a karóra nincs ott — sejtjük már, hogy a férj valami misztifikációt csinált vele — és a férj nem átálja sügva szemrehányást tenni feleségének, hogy újra elfelejtette, hová tette óráját, mint mindent az utóbbi időben. Az asszony, akinek általában ilyen igalmi vannak, nem bírja tovább, síró-göröcsöt kap és a legnagyobb feltűnés közepette a Manningham-házaspár elhagyja a koncerttermet.

De maga a film librettója is mintha sikerültebb volna, mint a színdarab szövege. A filmben például Mrs. Manningham unokahuga és örköse a meggyilkolt hölgynek, aki híres énekesnő volt és a fiatal Manningham — más név alatt — szerelmével ostromolta. A gyilkosság idején Mrs. Manningham még kislány volt. Manningham azért veszi el néhány év múlva a fiatal leányt, aki feltűnően hasonlít meggyilkolt nagynénjére, hogy felkutathassa az elhagyott lakásban elrejtett ékszereket. A filmben a detektív figurája jó sokkal valószínűbb. A filmben a detektív igen kellemes külsejű és makacs természetű fiatal ember, aki számtalan akadályon keresztül és hihetetlen furfanggal bizonyítja be Manningham bűnösségét. A végén pedig beleszeret Mrs. Manninghamba és eljön érte. Ezek a tények szövevényesebbé, de egyben érthetőbbé is teszik a darabot.

Általában az a helyzet, hogy az összehasonlítás a színpad előnyére dől el, mert az élő hangok és a hűsből és vérből való színészek hatása nem van a maga egyéni varázsa. Hogy ebben az esetben mégis a film a győztes, ez bizonyára a két világhírű főszereplő kontójára irandó.

Dr. Marton Gizella

PÉNZT folyósít ékszerre és minden értékre Lombard Tiferot E.-A. Rothschild 31. Tiferet-ház. Vezető: **RAJNA DAVID**, ékszerész, a bpesti állami zálogházakv. becsüese (8-5-ig). Tel. 4976

BAT-JAM
LÁTOGATÓINAK SZÁLLODÁJA MOST
A
Hotel BALFOUR
BALFOUR-U.
MINDEN SZOBÁBAN MELEG TUSZ

Izgul a nép, mert nem tudja

Ki lesz nyertes hét nap múlva

MIFAL HÁPAJISZ

Mi a különbség a földi és égi hazugság között?

A terroristák perének érdekes napja

A terroristákkal szembeni tárgyalások tegnap folytatódottak. A tárgyalásán felolvasták Sárabi vádlottaknak június 3-án tett rendőrségi vallomását. Sárabi beismerte a terroristákkal szemben való részvételét, két mérszár-szék felgyújtásában való szerepét és azt, hogy ő gyújtotta fel Csehszlovákia területén a Sárabi a nachlat-jiccháki temetőben ismertkedett meg a szervezet vezetőivel, amikor részt vett a Lechi alapításában. „Akkor mindössze 15 éves voltam — mondotta — és nem mérlegeltem helyesen a dolgokat.” Chéruti tett neki ajánlatot a földalatti szervezetben való közreműködésben, amelynek célja „Izrael birodalmának” megteremtése. Ezután misztikus külsőségek között feleskettek és részt vett egy sejtgyűlésen, majd pedig vele egykorú fiatalokat szervezett be. Ezek között volt Jehosafat Givon is.

Jelentéseit Chérutinak küldötte be, akit a mozgalomban „Jiszráél” fedőnév alatt ismertek. Jiszráél utasítást adott neki és Givonnak, hogy kímélje ki a hadsereg információk szolgálatának három épületét, majd pedig figyeljenek és kövessenek egy embert, aki Jiszráél szerint fontos szerepet játszik a hadsereg információk szolgálatában. Ugyancsak Jiszráél megbízásából Kirját Meirrel elrejtették egy nagy tejeskannát, amely fegyvereket tartalmazott és ugyanazt megismételték a Natanja melletti országúton.

Új élet kezdése előtt

Egyszer megjelent nála a szintén általa szervezett Gedaljáhu (Avraham Taizi), aki katonai szolgálatot teljesített és fegyverraktárról készített leírást hozott a szervezet számára. Ezt a jelentést is Chérutinak adta át, aki rajta keresztül utasította Taizit, hagyja abba ezt a munkát, mert veszélyes lehet. A mozgalomban vizsgálta tette, miután meghallgatta Ariela (Jaffa Dromi) szemináriumait. A vizsgáló volt. A szervezet többi vezetői közül ismerte Jimmyt (Bachar) és egy „Ido” név alatt szereplő embert, aki „intelligens ember benyomását tette rá.

A töredelmes vallomást Sárabi a következőkkel fe-

jezte be: „Eppen akkor tartóztattak le, amikor meg akartam szakítani kapcsolataimat a szervezettel, amikor új életet akartam kezdeni, mert mezőgazdasági településre készültem. Építő és nem pedig romboló erő akartam lenni. Az a kéresem, hogy adják meg nekem ezt a lehetőséget. Az egész ügybe kalandkeresésből keveredtem bele és belátom, hogy tévedtem...”

Alex Alon rendőrtiszt szerint Sárabi elmondta előtte a Sheinkin utcai tréféhus-mészárszék felgyújtásának körülményeit. Három üres üveget adott át Chérutinak, aki egy félóra múlva ugyanazokat az üvegeket visszaidta neki, valamilyen gyűjtő anyaggal megtöltve. Az üvegeket az üzlet bejáratához dobták.

A hadbírósg az ügyész kérésére ezután úgy döntött, hogy Sárabi rendőrségi vallomását és beismerését bizonyítékként elfogadják. Chájim Salamon rendőrtiszt ezután Abraham Mendel vádlott beismerő vallomását ismertette, majd a hadbírósg magát Mendel is kihallgatta. Mendel kijelentette, hogy mint vallásos ember, pontosan tudja, hogy mi a különbség a földi és az égi hazugság között. A földön lehet ugyan hazudni, de ha a vallásos ember az akarja, hogy tiszta legyen a lelkiismerete, akkor az igazat kell vallania. Ezért tett beismerő vallomást a rendőrségen. Az ügyész és a hadbírósg elnökének ismételt kérdéseire Mendel kijelentette, hogy néhány rendőrtiszt igen emberségesen bánt vele és akkor változott meg a véleménye a rendőrségről, amikor a rámtá-gáni börtönben közönséges bűnözőkkel zárták össze.

Nem mer vallani a tanu A délutáni tárgyaláson a hadbírósg elnöke közölte, hogy elfogadja Abraham Mendel vallomását. Erre új-ból Chájim Salamon rendőrtiszt lépett a tanuk emelvényére és ismertette Mendelnek előtte tett vallomását, amelyben emondotta, hogy egy ismeretlen férfi rábeszélésére katonai jellegű információkat adott a terroristáknak, valamint egy ezred felvonulásáról. Több kapcsolata nem volt a szervezettel és apja üzletében dolgozott, a telavivi Ben Jehuda utcán.

A tárgyalás érdekes eseménye volt Szimcha Simoni 15 éves lányka kihallgatása. A tanu kijelentette, hogy nem hajlandó vallomást tenni, mert életét félti. Elhatározásában a hadbírósg elnöke hiába is igyekezett meggyőzni és egyre azt hangoztatta, hogy élete ve-

A Hisztadrut letiltotta a teherautó-soffőrök sztrájkját Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). A szakszervezetek központja tegnap ülést tartott a teherautó soffőrök mára hirdetett sztrájkjával kapcsolatban és úgy határozott, hogy nem támogatja a sztrájk kimondását. A Hisztadruthoz tartozó soffőrök utasítást kaptak arra vonatkozóan, hogy ne vegyenek részt a sztrájkban.

A szakszervezeti központ nem ismeri el illetékesnek a soffőrök által választott „akció-bizottságot” a sztrájk kimondására. A Hisztadrut tegnap megfogalmazta a teherautó-soffőrök követeléseit, amelyeket a kormány elé fog-nak majd terjeszteni. Mint ismeretes, a soffőrök, fizetésemelésen kívül, jelentős kedvezményeket követelnek az engedély-illetékek és a jövedelmiladó terén. Arról panaszkodnak, hogy az utó-bbi időben a teherautókkal foglalkozók ráfizetnek az üzletre és ezért 3000 teherautó-soffőr nem is újította meg engedélyét.

szélyben forogna, ha vallo-mást tenne. Az elnök erre elrendelte Szimcha Simoni letartóztatását. A fiatal leányt polgári bíróság elé állítják a bíróság megsérté-sének vádával.

Londonban is tüntetett az orthodoxia

London (UP). Mialatt a Kneszet a nemzeti szolgálat ról szóló törvényjavaslatot tárgyalta, Londonban 400 ortodox zsidó tüntetett az izraeli nagykövetség épüle-te előtt. A tüntetők egyik csoportja be akart hatolni a követség épületébe, de a rendőrség ezt megakadá-lyozta.

Ejlát nagykövet fogadta az Agudat Jiszráél küldött-ségét, amely a nők nemze-ti szolgálatát ellen tiltako-zott. A nagykövet megma-

Miért mondott le Ben Aharon a Mapam titkarságáról?

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). Jicchák Ben-Aharon képviselő, a Mapam politikai titkarságának tagja, tegnap bejelentette lemondását és hazatért Givat-Chájim kibucba, — közölték tudósítónkkal megbízható helyen — azonban megtartja képviselői mandátu-mát. J. Ben-Aharon, aki az Achdut Avodá csoportnak egyik prominens vezetője, az utóbbi időben nem ért egyet csoportjának az arab kér-désben elfoglalt álláspontjával. A képviselő azt követeli, hogy a Mapam arab tag-jait a zsidó tagokkal egyen-lő elbánásban rés tsek és egyenrangú tagjai lehessenek a pártnak. Ben-Aharon a Somér Hácáirral való harmónikus együttműködésért száll sikra, míg az Achdut Avodá tartózkodó álláspontot foglal el úgy az arab kér-désben, mint a Somér Hácáirral való együttműködést illetően.

Ben-Aharon képviselő már nem vesz részt a párt aug-elején megtartandó nagy-tanácsülésének előkészítésé-ben sem, amelyen a Mapam szervezeti alapszabályait fog-ják elfogadni. Az alapszabá-lyok körül is ellentétek tá-madtak az Achdut Avodá és Ben-Aharon képviselő kö-zött. Ben-Aharon, a Mápam-ban belül működő csoport-ot megszüntetését és a ho-mogén pártrendszerre való áttérést követeli, amit cso-portja ellenez. A Somér Hácáir és az Achdut Avodá kö-zött létrejött megállapodás értelmében a Mapam csoportjainak megbeszélésein és gyűlésein a jövőben jelen lehet majd az öttagú föttikar-ság bármely tagja, tekintet nélkül arra, hogy mely cso-porthoz tartozik. Az arab kérdésben még nincs meg a megállapodás az Achdut A-

Három évet kapott marnarabiasért A tel-avivi törvényszék tegnap marnarabiasért háromévi börtönrre ítélte Menachem Eichenbaum, 24 éves telavivi lakost. A vádlott a március 8-ra virradó éjszaka egy büntársával együtt ál-arcosan betört Benjámin Kenyavszki nachlat Jehudai gazda tehenistállójába. Kenyavszki az istállóban aludt, de a támadók revolverrel megfenyegették, megkötöz-ték, ellopák 60 font kész-pénzt és kihajtották az is-tállóból a három tehenet és a bikát. A gazda nagynehe-zen kiszabadította magát kötelekéből és segítséget hi-vott, a rablóknak azonban már nyomuk veszett. Szere-csencsere azonban az ország-úton cirkáló rendőrauto, a-melyben két rendőrmester ült, megpillantott egy gya-nus sebességgel hajtó teher-autót, amelyet katonai ten-der követett. A rendőrauto földőzni kezdte az autót és a rendőrok észrevették, hogy a tenderen tehenet szállita-nak. Amikor nyilvánvaló volt, hogy a rendőrkocsi be fogja érni a menekülőket, a teherautóról leugrott két férfi és eltűnt a sötétségben. Később az autó beérte a ten-der és az egyik rendő-rmester felismerte a volán mellett Eichenbaumot, akit már előzőleg ismert.

* Dr. Chájim Jair (Stern) tanulmányútról visszatért. Új címe: Tel-Aviv, Bialik u. 18. sz. A1791

* Orvosi hír. Dr. Kuno Unger szemorvos, T. A., Keren Kajmet 36. sz., át-költöztött: Dzenzoff 128. sz. alá. Tel. 22330.

* 50 éves munka-jubileu-mára Gellért Ernő úrnak, a Gellért és Társa orthopé-diai üzem, T. A., Bét Lechem u. 1, társtulajdonosának gra-tulál Walter Woog. A1718

Churchill már aktákat tanulmányoz

London (UP). Churchill miniszterelnök tegnap elhatározta, hogy a napokban elhagyja chertwelli birtokát és visszatér rendes lakhelye-re Chequersbe, amely közle-gebb fekszik Londonhoz. — Hivatalos körökben kijelen-tették, hogy a miniszter-eelnök egészségi állapota je-nyegesen javult. Egyelőre ugyan még nem láthatja el rendes hivatali teendőit, de már tevékenyen részt fog venni a kormány mindenna-pi munkájában is. Churchill tegnap már hatalmas irat-csomókat tanulmányozott át.

Londonban is tüntetett az orthodoxia

London (UP). Mialatt a Kneszet a nemzeti szolgálat ról szóló törvényjavaslatot tárgyalta, Londonban 400 ortodox zsidó tüntetett az izraeli nagykövetség épüle-te előtt. A tüntetők egyik csoportja be akart hatolni a követség épületébe, de a rendőrség ezt megakadá-lyozta.

Miért mondott le Ben Aharon a Mapam titkarságáról?

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). Jicchák Ben-Aharon képviselő, a Mapam politikai titkarságának tagja, tegnap bejelentette lemondását és hazatért Givat-Chájim kibucba, — közölték tudósítónkkal megbízható helyen — azonban megtartja képviselői mandátu-mát. J. Ben-Aharon, aki az Achdut Avodá csoportnak egyik prominens vezetője, az utóbbi időben nem ért egyet csoportjának az arab kér-désben elfoglalt álláspontjával. A képviselő azt követeli, hogy a Mapam arab tag-jait a zsidó tagokkal egyen-lő elbánásban rés tsek és egyenrangú tagjai lehessenek a pártnak. Ben-Aharon a Somér Hácáirral való harmónikus együttműködésért száll sikra, míg az Achdut Avodá tartózkodó álláspontot foglal el úgy az arab kér-désben, mint a Somér Hácáirral való együttműködést illetően.

Ben-Aharon képviselő már nem vesz részt a párt aug-elején megtartandó nagy-tanácsülésének előkészítésé-ben sem, amelyen a Mapam szervezeti alapszabályait fog-ják elfogadni. Az alapszabá-lyok körül is ellentétek tá-madtak az Achdut Avodá és Ben-Aharon képviselő kö-zött. Ben-Aharon, a Mápam-ban belül működő csoport-ot megszüntetését és a ho-mogén pártrendszerre való áttérést követeli, amit cso-portja ellenez. A Somér Hácáir és az Achdut Avodá kö-zött létrejött megállapodás értelmében a Mapam csoportjainak megbeszélésein és gyűlésein a jövőben jelen lehet majd az öttagú föttikar-ság bármely tagja, tekintet nélkül arra, hogy mely cso-porthoz tartozik. Az arab kérdésben még nincs meg a megállapodás az Achdut A-

Három évet kapott marnarabiasért A tel-avivi törvényszék tegnap marnarabiasért háromévi börtönrre ítélte Menachem Eichenbaum, 24 éves telavivi lakost. A vádlott a március 8-ra virradó éjszaka egy büntársával együtt ál-arcosan betört Benjámin Kenyavszki nachlat Jehudai gazda tehenistállójába. Kenyavszki az istállóban aludt, de a támadók revolverrel megfenyegették, megkötöz-ték, ellopák 60 font kész-pénzt és kihajtották az is-tállóból a három tehenet és a bikát. A gazda nagynehe-zen kiszabadította magát kötelekéből és segítséget hi-vott, a rablóknak azonban már nyomuk veszett. Szere-csencsere azonban az ország-úton cirkáló rendőrauto, a-melyben két rendőrmester ült, megpillantott egy gya-nus sebességgel hajtó teher-autót, amelyet katonai ten-der követett. A rendőrauto földőzni kezdte az autót és a rendőrok észrevették, hogy a tenderen tehenet szállita-nak. Amikor nyilvánvaló volt, hogy a rendőrkocsi be fogja érni a menekülőket, a teherautóról leugrott két férfi és eltűnt a sötétségben. Később az autó beérte a ten-der és az egyik rendő-rmester felismerte a volán mellett Eichenbaumot, akit már előzőleg ismert.

Három évet kapott marnarabiasért A tel-avivi törvényszék tegnap marnarabiasért háromévi börtönrre ítélte Menachem Eichenbaum, 24 éves telavivi lakost. A vádlott a március 8-ra virradó éjszaka egy büntársával együtt ál-arcosan betört Benjámin Kenyavszki nachlat Jehudai gazda tehenistállójába. Kenyavszki az istállóban aludt, de a támadók revolverrel megfenyegették, megkötöz-ték, ellopák 60 font kész-pénzt és kihajtották az is-tállóból a három tehenet és a bikát. A gazda nagynehe-zen kiszabadította magát kötelekéből és segítséget hi-vott, a rablóknak azonban már nyomuk veszett. Szere-csencsere azonban az ország-úton cirkáló rendőrauto, a-melyben két rendőrmester ült, megpillantott egy gya-nus sebességgel hajtó teher-autót, amelyet katonai ten-der követett. A rendőrauto földőzni kezdte az autót és a rendőrok észrevették, hogy a tenderen tehenet szállita-nak. Amikor nyilvánvaló volt, hogy a rendőrkocsi be fogja érni a menekülőket, a teherautóról leugrott két férfi és eltűnt a sötétségben. Később az autó beérte a ten-der és az egyik rendő-rmester felismerte a volán mellett Eichenbaumot, akit már előzőleg ismert.

* Dr. Chájim Jair (Stern) tanulmányútról visszatért. Új címe: Tel-Aviv, Bialik u. 18. sz. A1791

* Orvosi hír. Dr. Kuno Unger szemorvos, T. A., Keren Kajmet 36. sz., át-költöztött: Dzenzoff 128. sz. alá. Tel. 22330.

* 50 éves munka-jubileu-mára Gellért Ernő úrnak, a Gellért és Társa orthopé-diai üzem, T. A., Bét Lechem u. 1, társtulajdonosának gra-tulál Walter Woog. A1718

1960 előtt nem lesz nyugdíjasa Izraelinek

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Kneszet Tisa Beáv-i szünnapra való tekintettel tegnap is ülést tartott.

Lévi Eskol pénzügyminisz-ter beterjesztette az állami alkalmazottak nyugdíjtör-vényjavaslatát. A törvény-javaslat szerint az elbocsá-tás, betegség vagy magas kor folytán távozó állami tisztviselők nyugdíjban fog-nak részesülni, a tisztviselő elhalálása esetén pedig hozzátartozóinak biztosítják a nyugdíj jogosultságot. A javaslat értelmében a nyug-díjat nem abszolút összegben állapítják meg, hanem a fizetési osztály szerint mindenkor esedékes fizetés-höz kötik. Ezáltal biztosít-ják a nyugdíjösszeg reális vásárlóértékét. Eskol hang-súlyozta, hogy az első vilá-g-háború óta a pénz világ-szerre elérte telendett és ennek következtében a nyug-díjak reálértéke is minde-nütt csökkent, ahol a nyug-díjakat abszolút összegben állapították meg.

A másik előnye a törvény-javaslatnak, hogy a nyug-díjas hozzátartozói abban az esetben is fognak élvezni nyugdíjat, ha a családfenn-tartó nyugdíjas korában hal-álozik el.

Az izraeli nyugdíjrendszer szociális szemléletű lesz. Az állami alkalmazottaknak nem kell résztvenniük a nyugdíjalapban, mert az egész nyugdíjat a rendes költségtérítésből fizetik. Minden szolgálati év után az alkalmazott fizetésének két százaléka képezi a nyugdíj-alapot. Az állami alkalmaz-ott azonban csak tíz évi munka után nyugdíj jogosult és akkor is minimális nyug-díja utolsó fizetésének mind-össze 10 százaléka lesz, a-mely összegszerűen automa-tikusan emelkedik vagy att.

De Ridder tábornokot Indiába helyezték De Ridder tábornokot, aki eddig az izraeli-transz-jordániai fegyverszüneti ve-gyesbizottság elnöke volt, Indiába helyezték át, ahol az UNO kasmiri ellenőrző karának parancsnok helyet-tese lesz. De Ridder három hónapig fogja betölteni új megbízását egy ausztráliai ezredes helyett, aki beteg-szabadságra ment. De Rid-der tábornok ellen az izra-éli hatóságok több ízben emeltek kifogást arabbarat részrehajló magatartása mi-lytől.

De Ridder tábornokot, aki eddig az izraeli-transz-jordániai fegyverszüneti ve-gyesbizottság elnöke volt, Indiába helyezték át, ahol az UNO kasmiri ellenőrző karának parancsnok helyet-tese lesz. De Ridder három hónapig fogja betölteni új megbízását egy ausztráliai ezredes helyett, aki beteg-szabadságra ment. De Rid-der tábornok ellen az izra-éli hatóságok több ízben emeltek kifogást arabbarat részrehajló magatartása mi-lytől.

De Ridder tábornokot, aki eddig az izraeli-transz-jordániai fegyverszüneti ve-gyesbizottság elnöke volt, Indiába helyezték át, ahol az UNO kasmiri ellenőrző karának parancsnok helyet-tese lesz. De Ridder három hónapig fogja betölteni új megbízását egy ausztráliai ezredes helyett, aki beteg-szabadságra ment. De Rid-der tábornok ellen az izra-éli hatóságok több ízben emeltek kifogást arabbarat részrehajló magatartása mi-lytől.

De Ridder tábornokot, aki eddig az izraeli-transz-jordániai fegyverszüneti ve-gyesbizottság elnöke volt, Indiába helyezték át, ahol az UNO kasmiri ellenőrző karának parancsnok helyet-tese lesz. De Ridder három hónapig fogja betölteni új megbízását egy ausztráliai ezredes helyett, aki beteg-szabadságra ment. De Rid-der tábornok ellen az izra-éli hatóságok több ízben emeltek kifogást arabbarat részrehajló magatartása mi-lytől.

De Ridder tábornokot, aki eddig az izraeli-transz-jordániai fegyverszüneti ve-gyesbizottság elnöke volt, Indiába helyezték át, ahol az UNO kasmiri ellenőrző karának parancsnok helyet-tese lesz. De Ridder három hónapig fogja betölteni új megbízását egy ausztráliai ezredes helyett, aki beteg-szabadságra ment. De Rid-der tábornok ellen az izra-éli hatóságok több ízben emeltek kifogást arabbarat részrehajló magatartása mi-lytől.

csökken, ha egykori fizetést osztályában béremelés vagy bérleszállítás történt. A ma-ximálisan kifizetett nyugdíj nem lehet több, mint a fizet-és kétharmad része.

Mintthogy a javaslat értel-mében az állami alkalmazot-taknak 25 éves szolgálat után kell nyugdíjba mennie, valószínűnek látszik, hogy 1960 előtt az államnak egy-általán nem kell nyugdíjat fizetnie. Előzetes számítá-sok szerint 1975-ben az álla-mi apparátus összfizetésé-nek mintegy 11 százalékát kell majd nyugdíj formájá-ban kifizetni.

A törvényjavaslatnak célja egybeesni a fizetésével, hogy az állami szolgálatot vonzó-va tegye fiatalok számára. Végül a javaslat úgy intéz-kedik, hogy az „útban levő állam” intézményeinél, tehát az állam megalakulása előtti irányító funkciókat betöl-tő cionista intézményeknél eltöltött éveket figyelembe-vehetik a nyugdíjtörvény szempontjából, az esetben, ha a tisztviselő jelenleg is az állam szolgálatában áll.

De Ridder tábornokot, aki eddig az izraeli-transz-jordániai fegyverszüneti ve-gyesbizottság elnöke volt, Indiába helyezték át, ahol az UNO kasmiri ellenőrző karának parancsnok helyet-tese lesz. De Ridder három hónapig fogja betölteni új megbízását egy ausztráliai ezredes helyett, aki beteg-szabadságra ment. De Rid-der tábornok ellen az izra-éli hatóságok több ízben emeltek kifogást arabbarat részrehajló magatartása mi-lytől.

De Ridder tábornokot, aki eddig az izraeli-transz-jordániai fegyverszüneti ve-gyesbizottság elnöke volt, Indiába helyezték át, ahol az UNO kasmiri ellenőrző karának parancsnok helyet-tese lesz. De Ridder három hónapig fogja betölteni új megbízását egy ausztráliai ezredes helyett, aki beteg-szabadságra ment. De Rid-der tábornok ellen az izra-éli hatóságok több ízben emeltek kifogást arabbarat részrehajló magatartása mi-lytől.

De Ridder tábornokot, aki eddig az izraeli-transz-jordániai fegyverszüneti ve-gyesbizottság elnöke volt, Indiába helyezték át, ahol az UNO kasmiri ellenőrző karának parancsnok helyet-tese lesz. De Ridder három hónapig fogja betölteni új megbízását egy ausztráliai ezredes helyett, aki beteg-szabadságra ment. De Rid-der tábornok ellen az izra-éli hatóságok több ízben emeltek kifogást arabbarat részrehajló magatartása mi-lytől.

De Ridder tábornokot, aki eddig az izraeli-transz-jordániai fegyverszüneti ve-gyesbizottság elnöke volt, Indiába helyezték át, ahol az UNO kasmiri ellenőrző karának parancsnok helyet-tese lesz. De Ridder három hónapig fogja betölteni új megbízását egy ausztráliai ezredes helyett, aki beteg-szabadságra ment. De Rid-der tábornok ellen az izra-éli hatóságok több ízben emeltek kifogást arabbarat részrehajló magatartása mi-lytől.

De Ridder tábornokot, aki eddig az izraeli-transz-jordániai fegyverszüneti ve-gyesbizottság elnöke volt, Indiába helyezték át, ahol az UNO kasmiri ellenőrző karának parancsnok helyet-tese lesz. De Ridder három hónapig fogja betölteni új megbízását egy ausztráliai ezredes helyett, aki beteg-szabadságra ment. De Rid-der tábornok ellen az izra-éli hatóságok több ízben emeltek kifogást arabbarat részrehajló magatartása mi-lytől.

De Ridder tábornokot, aki eddig az izraeli-transz-jordániai fegyverszüneti ve-gyesbizottság elnöke volt, Indiába helyezték át, ahol az UNO kasmiri ellenőrző karának parancsnok helyet-tese lesz. De Ridder három hónapig fogja betölteni új megbízását egy ausztráliai ezredes helyett, aki beteg-szabadságra ment. De Rid-der tábornok ellen az izra-éli hatóságok több ízben emeltek kifogást arabbarat részrehajló magatartása mi-lytől.

ÜGYELJEN A ZÁSZLÓ SZINERÉ!

- 1.) Mikor megérkezik a tengerpartra, figyelje meg a mentőtornyon lengő zászló színeit:
 - FEKETE ZASZLÓ: viharos tenger, a fürdés tilos.
 - VÖRÖS ZASZLÓ: veszély, tilos eltávolodni a parttól.
 - FEHÉR ZASZLÓ: csendes tenger, a fürdés szabad.
- 2.) Csakis engedélyezett helyeken fürdjék, ahol mentőfelügyelet van.
- 3.) Ne távolodjék el a kijelölt határnál messzebb a parttól.
- 4.) Kövesse pontosan a mentő utasításait.
- 5.) Óvakodjék a fájdalomleegéstől. Mielőtt be-megy a tengerbe, kenje be testét „SHEMEN”-főle „VEL E.T.A.” krémmel, amely meg-védi a bőrt és kellemes lesülést biztosít. (*)

Onálló fodrász(nő) azonnalra felvesz

LANA ZALON
BNE BRÁK.
Jeruzsálim u. 17.

Izraeli varrógépüzem
JERUZSÁLEM
Örvendetes hír a háziasszonynak

UNIVERSAL
A MODERN VARRÓGEP
MOST AZ ÖN SZOLGALATÁRA

Felvilágosítás a gyár irodájában:
Tel-Aviv, Sheinkin-utca 15. Tel.: 62764.

ingyententem
varrott-perzsaanyag készítésére. — Előfettelt min-ták, fonalak kaphatók. (Magyarul beszélünk.)
LASZT, TEL AVIV, SHEINKIN UTCA 14. SZAM.

A HITACHDUT OLEJ HUNGARIA rison-lecionai csoportja
július 26-án, szombat este 8.30 órai kezdettel

kultur-estet
rendez a SHALVA kavéhez kerthelyiségében, amelye- ezuton szeretettel meghívja a Rison Lecionban és környékén lakó magyarajku jisuvt.

Az est előadói: ROSENFELD SANDOR és SAUBER MICHÁJLOVICS SANDOR.
Az előadás után fejenként egy autóbusszjegy árértért a közönséget hazaszállítjuk.
Teremhozzájárulás: 500 pruta. (*)

ÖRVENDETES HIR A VALLÁSOS KÖZÖNSÉGNEK
A GUFIA - TALIT-KATAN, amely a ketto szerencsés komo-naciójából tevődik össze és egy darabóól áll, a tel-avivi főrabbi-natus hozzájárulásával készült. A talimányt a szabaddalmi hiva-talban bejegyeztették.

A gufia - talit-katan kapható az egész országban.
JERUZSÁLEM: alayan Stub, Máchszané Mandelbaum; Mose Schreiber, Més Sárám;
TEL AVIV: az Allenby uti nagytetplom udvarán; Menzer, Allenby út 112; Universal, Nachlat Benjamin 6; Dáján, Herzl u. 11; Viktor, Ben Jehuda 8.
JAFFA: Bét Sliomo, Dustras u. 7.
HAIFA: Zsaiusinski, Herzl u. 65; Cvi Halberstam, He-chaluc u. 59;
TIBERIAS: „Háor” Jicchák König. — RAMAT GAN: Berdi- csevski, Herzl 58. — BNE-BRAK: Fischer, Rabbi Akiba u. 34.
PETACH TIKVA: Rottenberg, Chovev Cion u. 28.
Nagybani árusítók Tel Avivban: P. Kronenberg, Herzl u. 30.; Herman, Lilienblum u. 19.
Az étteremtulajdonosokat és kereskedőket felkérjük, hogy lép-jenek össekötésbe a kizárólagos gyártóval:
EFRAIM MARKOVITS, JAFFA, 293-as UTCA 9. SZ.

Israel Magdanak
férje ISRAEL JÓZSEF